

ॐ

॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

रुतम्भरा

आत्मनो हिताय जगतः सुभाय

प.पू. गुरुदेवश्री योगभिक्षुज

वर्ष - ३५ (जुलाई, अगस्त, सप्टेम्बर)

मानद् तंत्री : मिनिष पटेल

VOL - XXXVI 2020-21

ISSUE-I

‘योग’ भिक्षा लावीओ, ‘भिक्षु’ बनी गुरुद्वार;
मुमुक्षु जइर पामशे, सौनो मुजमां भाग.

॥ ॐ ॥
॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥

स्टेज

स्टेज

संतोनुं स्वागत

श्री अजयभाई, श्री रमणभाई ठक्कर तथा डॉ. भिक्षुज

१०८ कुंडी यज्ञमंडप

१०८ कुंडी यज्ञमंडप

१०८ कुंडी यज्ञमंडप

भास सूचना : अमारुं त्रिमासिक “रुतम्भरा” आपना सुधी पढोचे ते माटे प्रेस, ट्रेन अने टपाल जातुं अेम त्रणेनी ज३र होय छे. आ त्रण वर्तमान महामारीनी परिस्थितिने कारणे अंध करी देवायां हतां. मात्र अनिवार्य सेवाओ यालती हती, जेने कारणे जुलार्धनो आ अंक प्रसिद्ध करीअे छीअे. अप्रिल थी जून, २०२०नो अंक लॉकडाउनना कारणे प्रकाशित थर्ध शक्यो नथी. जेनी नोंध लेशो.
- भिनिष पटेल

॥ ॐ ॥
 ॥ तस्य वाचकः प्रणवः ॥
रुतम्भरा (ऋतम्भरा) ओटले अनुभवयुक्त सत्यथी ભરેલું
બહુજનહિતાય-બહુજનસુખાય

તંત્રીસ્થાનેથી

પૂ. ગુરુજીના શુભાશિષથી ઓમ્પરિવાર દ્વારા તા. ૦૮-૦૩-૨૦૨૦ ને રવિવારનાં રોજ ૧૦૮ કુંડી ગાયત્રી-મારુતિ યજ્ઞનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ઓમ્પરિવારના અત્યાર સુધીના કાર્યક્રમોમાં કદાચ આ બીજા નંબરે આવે એવો મોટો કાર્યક્રમ થયેલ. વર્ષો પહેલાં પલિયડ ગામ મુકામે સો કુટિરો બનાવી ગાયત્રીમંત્રના જાપનું આયોજન ખૂબ મોટા પાયે થયેલ તે પછી આ સુસંકલ્પ સિદ્ધ ૧૦૮ કુંડી મહાયજ્ઞ થયો.

શ્રી અજયભાઈ જાની દ્વારા ઘણા સમયથી ગુરુજીને ૧૦૮ કુંડી મહાયજ્ઞ કરવાની વિનંતી થતી હતી. પૂ. ગુરુજીએ તે વિનંતી ને સ્વીકારી આ યજ્ઞની મંજૂરી આપી અને સર્વ ઓમ્પરિવારના સહયોગથી આ યજ્ઞ ખૂબ સુંદર રીતે સંપન્ન થયો હતો.

ગુરુ સંતોના કથનમાં ઘણા રહસ્યો છુપાયેલાં હોય છે. જે જીવ સૃષ્ટિને કલ્યાણમાર્ગે દોરી જતાં હોય છે. આજની પરિસ્થિતિમાં આ પ્રકારનો યજ્ઞ થયો અને તે યજ્ઞમાં ગુરુ ભાઈ-બહેનો દ્વારા ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લઈ સફળતાપૂર્વક યજ્ઞ

પૂર્ણ કરવો તે પૂજ્ય ગુરુજીના શુભાશિષથી જ શક્ય બને.

કાર્યક્રમના મહિના અગાઉથી સ્વંય સેવકો દ્વારા તૈયારીઓ શરૂ કરવામાં આવી હતી. કાર્યક્રમની આમંત્રણ પત્રિકા તૈયાર કરવાથી લઈને યજ્ઞ કુંડની રચના તથા ૧૦૮ યજ્ઞ કુંડ બનાવવા માટેનું આયોજન કાર્યક્રમના ઘણા દિવસ અગાઉથી શરૂ થયું હતું. પૂ. ગુરુજી દ્વારા નિર્દેશિત સ્વસ્તિક આકારના હવનકુંડની રચના ખૂબ સુંદર હતી.

ઓમ્પરિવારના દરેક ગુરુભાઈ બહેન આ યજ્ઞનો લાભ લઈ શકે તે માટે ગુરુ ભાઈ-બહેનોની એક યાદી બનાવી દરેકને ફોન દ્વારા તથા આમંત્રણ પત્રિકા દ્વારા કાર્યક્રમનું આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું હતું. શ્રી દમાભાઈ તથા ડૉ. ભિક્ષુજી ખાખરીયાટપ્પા (ગોવિંદપુરા, જયદેવપુરા, કલ્યાણપુરા વગેરે)ના ગામોમાં રૂબરૂ જઈને વ્યક્તિગત આમંત્રણ આપ્યું હતું.

કાર્યક્રમના ફોટોગ્રાફ્સ તથા મહાનુભાવોના મળેલ શુભાશિષ આ અંકમાં સામેલ છે.

**પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજના નેવુમા વર્ષમાં શુભપ્રવેશ નિમિત્તે
સર્વજીવ હિતાય-સુખાય ઉજવાયેલ આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમમાં પૂજ્યશ્રીનાં આશીર્વાચન**

તા. ૧૨-૨-૨૦૧૮, રવિવાર, મુ. ગોવિંદપુરા, તા. કડી

સંકલન - શશિકાંત પટેલ

સત્ય-ધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય, તો જ આપણી જય.

ઓમ્પરિવારના આધ્યાત્મિક વડા પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજે નેવુમા વર્ષમાં શુભ પ્રવેશ કર્યો, તે નિમિત્તે પરમ્ કૃપાળુ ઓમ્પરમાત્માની અનંત કૃપા તથા પૂજ્યશ્રીનાં પરમ્ કલ્યાણકારી આશીર્વાચનથી, ઓમ્પરિવારના ઉપક્રમે સર્વજીવહિતાર્થે અનેકવિધ આધ્યાત્મિક-સાત્ત્વિક કાર્યક્રમોનું સમગ્ર નેવુમા વર્ષ દરમિયાન આયોજન કરવા નિધરિલ. તેના અનુસંધાનમાં તા. ૧૨-૨-૧૮ ને રવિવારે ગોવિંદપુરા (ખાખરીયા ટપ્પા) તા. કડી, જિ. મહેસાણા) મુકામે સ્વાધ્યાય-સત્સંગ-પર્યાવરણ પરિશુદ્ધિ તથા ગાયત્રીયજ્ઞ - મારુતિયજ્ઞ અને મનુષ્ય જીવનની સાર્થકતા માટે જરૂરી પુરુષાર્થને ઉજાગર કરતાં પૂજ્યશ્રીનાં આશીર્વાચન તથા અંતે ભોજન-પ્રસાદનું આયોજન કરવામાં આવેલ. તે પ્રસંગે પૂજ્યશ્રીએ પરમ્ને પામવા માટેની પ્રેરણા આપતાં આશીર્વાચનની જે હેલી વરસાવી તેને નીચે મુજબ રજૂ કરવાનો નમ્ર પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ છે :

● આશીર્વાચન ●

સત્ય-ધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય, તો જ આપણી જય.

સર્વેનું સ્વાગત વંદન અભિનંદન-આશિષ

આજના કાર્યક્રમની ઉજવણી માટે તમે સૌ અપૂર્વ આનંદ, ઉત્સાહ, ઉમંગભરેર ઉપસ્થિત થઈ તેની ઉજવણી કરી રહ્યા છો, તેને અમે અમારા નિવાસસ્થાને બેસીને જોઈ શકીએ, તેવી 'વ્યવસ્થા તમે કરી છે, તે માટે ધન્યવાદ. અમે અમારા મોબાઈલમાં ત્યાંના કાર્યક્રમોને લાઈવ (જીવંત) જોઈ રહ્યા છીએ. તમે સૌએ ઓમ્ગુરુદેવ પરમાત્મા તથા ગુરુદેવના ફોટાને સુશોભિત ટ્રેક્ટરમાં પધરાવી ગામની ભાગોળે સ્વાગત કરી, બેન્ડવાજાં સહિત ધૂન બોલતા બોલતા ગામમાં ફર્યા.

ગામમાં આવેલ રામજી મંદિર પાસેના યોગાનમાં ખૂબ જ પ્રેમથી ગુરુમુખી ગરબા ગાયા. આ બધું અમે જોયું. અમે જોઈ રહ્યા છીએ કે અમારા પ્રત્યે ઘણો જ પ્રેમ-સદ્ભાવ રાખતા ખાખરિયા ટપ્પાના જૂના ભક્તો પણ ત્યાં કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત છે. તે સૌને જોઈને અમે ઘણાં જ આનંદિત થઈએ છીએ. હાલમાં તો અવસ્થાના કારણે અમે અમારા નિવાસસ્થાનની બહાર નીકળતા નથી, તેથી વર્ષોથી તેમને મળી શક્યા નથી, પરંતુ આજે મોબાઈલના માધ્યમ દ્વારા તે સૌને જોઈ મળી શકાયું. હાલમાં તો ઓમ્પરિવારના અમારા પ્રેમીભક્તોનો ફેલાવો દેશ-વિદેશમાં ખૂબ જ બહોળા પ્રમાણમાં થઈ ગયો છે. પરંતુ વર્ષો પહેલાં આવો ફેલાવો ન હતો. તે સમયે ખાખરિયા ટપ્પામાં આવેલ દરેક ગામમાં અમારા ભક્તો હતા. તે સમયે અમે થોડા થોડા સમયે ખાખરિયા ટપ્પાના ગામોમાં ફરતા હતા. તે સૌની સાથે રહી મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા અંગેની સાચી સમજણનો ખૂબ જ સત્સંગ-ભજન કરતા. તે સમયે અમે જે ગામમાં જઈએ. ત્યાં અમારા પ્રેમીભક્તો અમારા પ્રત્યે ખૂબ જ નિષ્ઠા અને સદ્ભાવપૂર્વક અમારી સેવામાં ખડેપગે રહેતા. તેઓ અમને ગુરુ માની ખૂબ જ ગુરુમય રહેતા. આજે તેમાંથી જે હયાત છે, તેમને રૂબરૂ મળાતું નથી, પરંતુ આજે પણ તેમના હૃદયમાં અમારા પ્રત્યે એવો જ ભાવ-નિષ્ઠા રહેલાં છે. આ બધા ઓમ્પરિવારની પાયાની ઈંટો છે. તેમને જોઈને અમને જૂનાં સંસ્મરણો તાજાં થઈ જાય છે. આજનું આયોજન દમાભાઈ તરફથી છે. તમે સૌ તેમના જે ઘર પાસે કાર્યક્રમની ઉજવણી કરી રહ્યા છો તે તો અત્યારે તમામ આધુનિક સુવિધાવાળું બનાવેલ છે. પરંતુ ઘણાં વરસો પહેલાં ત્યાં જે જૂનું મકાન હતું, ત્યાં અમે અમારી સાધનાના ભાગ રૂપે થોડો સમય એકાંતમાં મૌનમાં રહેવાનો પ્રયોગ કરેલ. તે સમયે અમે કોઈની પણ સાથે જરા પણ બોલતા કે મળતા નહીં. અમે અમુક પ્રકારનું જ ભોજન જમતા

તો તેઓ અમારું બારણું ખોલી ભોજન-પાણી ઈત્યાદી મૂકી બારણું બંધ કરી દેતા. પછી તે લઈને અમે ભોજન ઈત્યાદિ કરતા. આમ, ગોવિંદપુરા પણ અમારી સાધનાભૂમિ જ છે. ગોવિંદપુરામાં તો અમે ઘણું રહેલા. તે સમયનો ત્યાંનો એક કિસ્સો યાદ આવે છે. —

ગામના તળાવમાં અમે નાહાતા હતા અને પ્લાવીની પ્રાણાયામ કરીને પાણી ઉપર ચત્તા સૂઈ જઈ તરતા હતા. તે સમયે તળાવ કિનારે એક બહેન આવ્યાં, તેમણે અમને આમ તળાવમાં પાણી ઉપર ચત્તાં સૂતેલા જોયા. એટલે તેઓ એમ સમજ્યાં કે તળાવમાં કોઈ ડૂબી ગયું છે. તેનું શબ પાણી ઉપર તરે છે, તેથી તેઓ દોડતાં ગામમાં જઈને બૂમ પાડવા લાગ્યા કે તળાવમાં કોઈ ડૂબી ગયું છે અને તેનું શબ પાણી ઉપર તરી રહ્યું છે. આ સાંભળી ગામના લોકો દોડતા તળાવના કિનારે આવ્યા. તે સમયે અમે તળાવમાંથી બહાર આવી તૈયાર થઈ ગામમાં જવા નીકળતા હતા. અમે આ બધાંને જોયાં. તેથી તેમને પૂછ્યું કે શું થયું છે? તેઓએ બધી વાત વિગતથી કરી. તેથી અમે તેમને કહ્યું કે કોઈ ડૂબી નથી ગયું. એ તો અમે તળાવમાં નહાતા નહાતા પ્લાવીની પ્રાણાયામ કરીને પાણી ઉપર ચત્તા સૂતા સૂતા તરતા હતા. ગામના લોકોએ હકીકત સાંભળી અને હસતા હસતા પાછા વળ્યા.

આવા તો અનેક સંભારણાં છે કે જેનો પાર નથી. દમાભાઈનો જન્મ થયો, ત્યારે તેમને ગળથૂથી અમે પાઈ હતી. તેમનાં દાદીથી માંડી તેમના પૌત્ર સુધી એમ પાંચ પેઢી સાથે અમે સંકળાયેલા છીએ. તે સૌ સત્ય-ધર્મપરાયણ નીતિ-નિયમવાળું સીધું-સાદું-સરળ જીવન જીવવાવાળા. સૌનો સ્વભાવ પણ એકદમ સરળ. તેઓ સૌ ગુરુ-સંતપ્રેમી-ગુરુ-સંતો માટે તેઓમાં ખૂબ જ સદ્ભાવ. તેઓ પેઢી-દર-પેઢી પોતાનાં બાળકોમાં આવા સાત્ત્વિક સત્સંસ્કારોનું સિંચન કરતા આવ્યા છે. આપણે અવારનવાર કહીએ છીએ કે -

પોતાનાં બાળકોને ધન-દોલત-ભૌતિક ઐશ્વર્ય વારસામાં નહીં આપીએ તો ચાલશે, પરંતુ તેમનામાં સત્સંસ્કારોનું સિંચન અવશ્ય કરવું જોઈએ. જો તેમને વારસામાં સત્સંસ્કાર આપ્યા હશે અને બીજું ભૌતિક ઐશ્વર્ય આપ્યું નહીં હોય તો સત્સંસ્કારના સહારે તેઓ બીજું બધું જ પ્રાપ્ત કરી લેશે. તે

માટે પરમાત્મા પણ તેમને સહાય કરશે. પરંતુ ધન-દોલત-ભૌતિક ઐશ્વર્ય ગમે તેટલું આપ્યું હશે, પણ સત્સંસ્કારનું સિંચન કર્યું નહીં હોય, તો કુસંગના રવાડે ચડી તે બધું જ ગુમાવી દેશે.

દમાભાઈનો જ દાખલો લઈએ તો તેઓ એક નાનકડા ગામડામાં ઊછર્યા. પરંતુ તેઓ સત્ય-ધર્મપરાયણ નીતિપૂર્વકનું સીધું - સાદું - સરળ જીવવાવાળા. તો પરમાત્માએ તેમની ઉપર કૃપા કરી અને આખો પરિવાર કેનેડામાં સારી રીતે સ્થાયી થઈ ખૂબ જ પ્રગતિ કરી રહ્યો છે. છતાં પણ સમગ્ર પરિવાર હાલમાં પણ એવું જ સત્ય-ધર્મપરાયણ નીતિમય જીવન જીવી રહ્યો છે. દમાભાઈની પાંચ પેઢી સાથે અમે સંકળાયેલા છીએ. હાલમાં એવા ઘણા પરિવાર છે કે જેની ચાર-પાંચ પેઢી સાથે અમે સંકળાયેલા છીએ.

ફેસબુક ઉપર ‘આજનું ભાથુ’ શીર્ષક હેઠળ ઘણાં વખતથી સમાજનો સ્તર ઊંચો આવે, સૌનાં જીવનમાં સુખ-શાંતિ ફેલાય, સૌ કલ્યાણમાર્ગે આગળ વધી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા પ્રેરાય, તેવી સાચી સમજણની પ્રેરણારૂપ વાતો ટૂંકાણમાં નિયમિત રૂપે મૂકવામાં આવે છે. તેને નિયમિત વાંચનારાઓનો વર્ગ વધતો જ જાય છે. ચારેબાજુથી તેની ખૂબ જ પ્રશંસા થઈ રહી છે. તો તેમાં હમણાં મોબાઈલની વાત મૂકવામાં આવી હતી.

હાલમાં તો હવે એવા મોબાઈલ બજારમાં ઉપલબ્ધ છે કે તેમાં ફોટા પાડવા હોય કે કાંઈ રેકર્ડ કરવું હોય, તો મોબાઈલ હાથમાં પકડીને તે માટે બટન દબાવવાની જરૂર પડતી નથી, પરંતુ મોબાઈલને તમારી સામે થોડે દૂર મૂકી તમે હાથ ઊંચો કરો કે સ્માઈલ આપો તો તરત ફોટો પડી જાય. તેની સામે જોઈને અમુક નક્કી કરેલ શબ્દ બોલો તો રેકર્ડ થવાનું ચાલુ થઈ જાય. આ બધું આધુનિક ભૌતિકવિજ્ઞાનની દેણ છે. તેને નજર સમક્ષ રાખી આપણે આપણું સનાતન આધ્યાત્મિક વિજ્ઞાન સમજવાનો ચિંતન-મનનપૂર્વક પ્રયત્ન કરીએ, તો તે સહેલાઈથી સમજી શકાય. આ મોબાઈલ કોણે બનાવ્યો? મનુષ્યે. મનુષ્યે તે બનાવી એવી ગોઠવણી કરી કે જેથી આ અને બીજું ઘણું બધું આપમેળે થવા લાગે છે. તો મોબાઈલ બનાવનાર મનુષ્યને કોણે બનાવ્યો? પરમ્કૃપાળુ પરમાત્માની

હાજરી માત્રથી તેની ઉત્પત્તિ થઈ. આ મનુષ્યમાં પરમ્કૃપાળુ પરમાત્માએ કૃપા કરી કાંઈ કેટલીયે અનહદ વિશેષ શક્તિઓનો ભંડાર ભરી દીધો છે. પરંતુ સામાન્ય મનુષ્ય તેનાથી બિલકુલ અજાણ જ હોય છે. કેમ કે તે સતત બહિર્મુખ જીવન જ જીવતો હોય છે. તેથી અજ્ઞાનતાવશ ભ્રામક-ક્ષણભંગુર દુન્યવી સુખોમાં જ સર્વસ્વ સમાયેલું છે. તેવી ખોટી સમજણને કારણે તેવાં સુખો પામવા અને માણવામાં જ જીવનભર ધાંચીના બળદની જેમ લાગેલો રહે છે. પરિણામે પોતાની અંદર રહેલી ઈન્દ્રિયાતીત અલૌકિક શક્તિઓથી અજાણ હોય છે. જ્યારે મહાન ગુરુ-સંતો સતત અંતર્મુખ જીવન જીવતા હોય છે. તેઓ સતત જપ-તપ-સાધન-ભજન-ચિંતન-મનન-નિંદ્રાધ્યાસન દ્વારા પોતાની અંદર રહેલી આ અલૌકિક-દિવ્ય શક્તિઓને જાણી તેને જાગૃત કરે છે. તેનો પોતાના નિજ સુખ માટે નહીં પરંતુ જીવ-જગતના કલ્યાણ માટે જ તેને સતત પ્રવાહિત કરતા હોય છે. કેમકે તેઓએ પોતાનું સમગ્ર જીવન લોકકલ્યાણ માટે જ સમર્પિત કરેલું હોય છે. તેમાં જ તેમનો સાચો આનંદ રહેલો છે. આમ પરમાત્માની પ્રેરણા અનુસાર તેઓ લોકકલ્યાણના મહાભગીરથ કાર્યમાં જ સતત રમમાણ હોય છે. અનેક યુક્તિ-પ્રયુક્તિ દ્વારા સર્વજીવ હિતાય-સુખાયના આ અલૌકિક દિવ્યકાર્યને અથાકપણે આગળ ધપાવતા હોય છે. આવા ગુરુસંતોમાં વિપુલ પ્રમાણમાં સાત્ત્વિક ઊર્જા સતત આવિષ્કાર પામતી હોય છે. જેનું એક સૂક્ષ્મ વર્તુળ તેમની આસપાસ રચાયેલું હોય છે. જ્યારે આપણે આવા વિતરાગી-તપસ્વી ગુરુ-સંતોના સાંનિધ્યમાં જઈ તેમને પ્રણામ કરીએ છીએ, ચરણસ્પર્શ કરીએ છીએ, ત્યારે તેઓ આપણા મસ્તક ઉપર હાથ મૂકી અથવા તો હાથ ઊંચો કરી આશીર્વાદ આપે છે. આ સમયે તેમનામાં રહેલી, પ્રવાહિત થઈ રહેલી સાત્ત્વિક ઊર્જાની આપણા ઉપર કેવી કલ્યાણાતીત, અલૌકિક, દિવ્ય અસર થાય તે અવર્ણાતીત છે. તેવી જ રીતે અનાદિકાળથી આપણું ઋષિવિજ્ઞાન સનાતનસત્ય જ છે. યજ્ઞવિજ્ઞાન પણ તેમાંનું જ એક છે. આપણી સંસ્કૃતિ સાથે તે અનાદિકાળથી વણાયેલું છે. આપણા ઋષિમુનિઓએ અનહદ કૃપા કરીને લોકકલ્યાણની નિષ્કામ ભાવનાથી પ્રેરાઈ અનેકવિધ યજ્ઞોને

આપણી સમક્ષ રજૂ કરેલ છે. તેઓએ કયા પ્રકારના હવનની, તે માટે બનાવેલ યજ્ઞકુંડની, તેમાં આહુતિ આપવા માટે વપરાતી ઔષધિની તે સમયે ઉચ્ચારવામાં આવતા મંત્રોની કેવી જુદી જુદી અસર વાતાવરણ અને સર્વ જીવજગત ઉપર થાય છે, તે બૃહદ રીતે સમજાવેલ-જણાવેલ છે. તેઓએ અનેક પ્રકારના યજ્ઞો જેવા કે પર્જન્યયજ્ઞ, નવચંડીયજ્ઞ, રુદ્રયાગ વિષ્ણુયાગ વિગેરે રજૂ કરેલ છે. તો આપણે પણ જે ‘પર્યાવરણ પરિશુદ્ધ તથા ગાયત્રી-મારુતિયજ્ઞ’ કરીએ છીએ તે પણ આ યજ્ઞવિજ્ઞાનનો જ એક ભાગ છે. આ યજ્ઞ આપણે સર્વજીવ હિતાય-સુખાયની ઉમદા ભાવનાથી પ્રેરાઈને કરીએ છીએ. તેમાં ઉપયોગમાં લેવાતાં આંબાનાં લાકડાં, બાવન પ્રકારની દિવ્ય ઔષધિય ગુણયુક્ત જડીબુટ્ટીઓથી મિશ્રિત ઔષધિ અને ગાયનું શુદ્ધ ઘી હોમવામાં આવે છે. તથા તેમાં સ્વયંસ્ફુરિત પર્યાવરણ પરિશુદ્ધ મંત્ર, વૈદિક ગાયત્રીમંત્ર તથા પૌરાણિક સંકટમોચનમંત્રનું ઉચ્ચારણ કરવામાં આવે છે, તેની સાત્ત્વિક-આરોગ્યપ્રદ અસર દૂરદૂર સુધી વાતાવરણમાં થાય જ છે. તે વાતાવરણમાં રહેલ સર્વજીવ જગત ઉપર તેની અલૌકિક-દિવ્ય અસર અચૂક થાય છે. પરિણામે માનસિક-શારીરિક નવચેતના પ્રાપ્ત થાય છે. હાલમાં વિદેશમાં આપણા આ યજ્ઞવિજ્ઞાન ઉપર ખૂબ જ સંશોધન કરી તેની સકારાત્મક અસરોનું ખૂબ જ અલ્પપ્રમાણમાં તારણ કાઢી તેનું પ્રતિપાદન કર્યું છે. વિદેશમાં તેનું પ્રતિપાદન થયું, એટલે હવે આપણે તેને માનવા લાગ્યા. તેની પ્રસંશા કરી અહોભાવ વ્યક્ત કરવા લાગ્યા, પરંતુ તેનાથી અનેક ગણું વિશેષ આપણા ઋષિમુનિઓએ સ્વાનુભવયુક્ત પ્રતિપાદન કર્યું છે. તેના પ્રત્યે દુર્લભ જ સેવતા રહ્યા. આમ, આપણી વિદેશ પ્રત્યેની આંધળી ઘેલછાના કારણે આપણી માનસિકતા એવી થઈ ગઈ કે જેથી વિદેશમાંથી આવ્યું એ જ સાચું અને આપણું અનાદિકાળથી ચાલ્યું આવેલ તેની કાંઈ જ વિસાત નહીં. પરિણામે આપણા ઋષિસંસ્કૃતિના પરમ્કલ્યાણકારી અનુભવયુક્ત સત્યને સમજવાની સહેજ પણ દરકાર કરી નહીં, તે પ્રત્યે સતત ઉપેક્ષિત જ રહ્યા. પરિણામે વિદેશના અધકચરા તારણમાં જ સત્યને જોવા-જાણવામાં સતત લાગેલા રહી કલ્યાણપ્રાપ્તિથી દૂર રહ્યા. પરિણામે આપણા જીવનનું મોટા ભાગનું અમૂલ્ય

આયુષ્ય વેડફતા રહ્યા, જેથી અજ્ઞાનતાવશ ખોટી ભ્રમણાને કારણે મહામોંઘેરા મનુષ્ય જન્મને સાર્થક કરવામાં ઉદાસીન રહ્યા. જીવનમાં વિતરાગી ગુરુસંતોના સાંનિધ્યમાં રહી તેમના નિર્દેશ અનુસાર સાધન-ભજનયુક્ત સત્જીવન જીવવાનો પુરુષાર્થ કર્યો જ નહીં અને જ્યારે સાચું સમજાયું ત્યારે શરીરથી પરવશ થઈ ગયા. પરિણામે પરમ્પુરુષાર્થ કરવા માટે શરીર સાથે આપવા સક્ષમ રહ્યું નહીં. હજી કાલ સવારની જ વાત લાગે કે મુક્કો મારી પથ્થરને તોડી નાખવા શક્તિમાન હતા. જોતજોતામાં સમયના અવિરત વહેણની સાથે વૃદ્ધત્વ ક્યારે આવી ગયું, તેની ખબર જ ન પડી. અને હાલમાં સ્થિતિ કેવી છે? ‘ઉમરા તો ડુંગરા થયા, પાધર થયા પરદેશ’ જેવી ઓર્થિક્ષણ વગર બેસી શકતા ન હોઈએ. આંખે પૂરું દેખાતું ન હોય, કાને સંભળાતું ન હોય, દાંત પડી જવાથી જમવામાં પણ તકલીફ પડતી હોય. જીવન તદ્દન પરવશ થઈ ગયું હોય. લાચારી ભરી અવસ્થામાં ઘરના ખૂણામાં ખાટલામાં પડી રહેતા હોઈએ. માથાના વાળ પણ લગભગ જતા રહ્યા હોય. જે કહેવા પૂરતાં બચ્યા હોય તે પણ સફેદ થઈ ગયા હોય. બુઢાપામાં સ્થિતિ કેવી હોય? ‘ઉમરા તો ડુંગરા થયા, પાધર થયા પરદેશ’ આમ, લાચાર, પરવશ, દયામશું જીવન થઈ ગયું હોય, ત્યાં પછી ભજન કરવાની, તે માટે જરૂરી શારીરિક અને માનસિક શ્રમ કરવાની ત્રેવડ ના જ હોય તે સ્વાભાવિક છે. વળી, ગમે ત્યારે મોટા ઘરનું તેડું આવી જાય અને બે વાંસ અને બત્રીસ ખપાટિયાંની પથારીમાં કસકસાવીને બાંધીને રામ બોલો ભાઈ રામ કરતા લઈ જાય. તે સમયે હજી આટલું કરી લઉં તે ના ચાલે. કાળ તો આપણા જીવનની અવધિ પૂરી થઈ પછી એક પળ પણ રોકાતો નથી. જેવી આયુષ્યની અવધિ પૂરી થઈ કે તે જ ક્ષણે મૃત્યુરૂપી ભોરિંગ આપણને ગળી જ જાય છે. વળી, આપણને તો એ પણ ખબર નથી કે આપણું આયુષ્ય કેટલું છે? ક્યારે આપણા જીવનની અવધિ પૂરી થશે અને મહાકાળ આપણને ભરથી જશે? જન્મ-મરણરૂપી કાળનું ચક્કર તો એક ક્ષણ માટે પણ રોકાતું નથી. તે તો અવિરત સતત ફર્યા જ કરે છે. તેથી હર ક્ષણે આપણે મૃત્યુની સમીપ જઈ રહ્યા હોઈએ છીએ. નિયતિના આ અબાધિત નિયમથી અત્યાર સુધી આપણે સાવ અજાણ જ હતા. હવે જ્યારે આપણને જાણ થઈ તો તરત

જ ચેતી જઈએ. એક ક્ષણનો પણ વિલંબ કરીએ નહીં અને મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા જેમાં રહેલી છે. મોક્ષપદને પામવા માટેના પરમ્પુરુષાર્થમાં સમજણ અને પ્રેમપૂર્વક તેલધારાવત લાગી જઈએ. આપણા મનમાં એ બરાબર દંઢ થઈ જવું જોઈએ કે જે આયુષ્ય વહી ગયું તે તો પાછું આવવાનું નથી. બચપણમાંથી વૃદ્ધત્વના કિનારે પહોંચવા આવ્યા. આ સમયગાળામાં વર્ષો સુધી મૃગજળ સમાન ભ્રામક સુખને જ સાચું-સનાતનસુખ માની તેને પ્રાપ્ત કરવા આંધળી દોટ મૂકી, પાછું વાળીને જોયું જ નહીં, કેમકે અત્યાર સુધી આપણને ગુરુ-સંતો પ્રત્યે સાચા હૃદયથી સદ્ભાવ ન હતો, તેથી તેઓ દ્વારા અપાતા સદ્બોધનમાં નિષ્ઠા ન હતી. પરિણામે તેમના ચિંધ્યા સત્માર્ગે પ્રેમપૂર્વક જીવન જીવવા પ્રત્યે બેપરવાહ હતા, પરંતુ હવે જ્યારે ગુરુ-સંતોની અહૈતુકી કૃપાથી તેમના દ્વારા અપાયેલા મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા માટેના સદ્બોધના ફળસ્વરૂપ આપણા હૃદયમાં તે સાચી સમજણ પ્રત્યે અટૂટ શ્રદ્ધા-પ્રેમ દંઢ થયાં છે, તો હવે મૃગજળ સમાન ભ્રામક સુખોને પામવા માટેની આંધળી દોટ છોડીને સ્થિર થઈ જઈએ. જેવી રીતે સ્થિર ચોખ્ખા પાણીમાં કે સાફ અરીસામાં આપણને આપણું પ્રતિબિંબ સ્પષ્ટ દેખાય છે, તેવી જ રીતે આપણા અંતઃકરણરૂપી અરીસાને સાફ-ચોખ્ખો કરી તેમાં આપણા આત્માને જોવાનો છે. આત્મા એ તો નિરાકાર છે, તેથી તે ચર્મચક્ષુથી તો દેખાય નહીં. તો પછી કઈ રીતે જોવાનો છે? આપણે નિત્યાનિત્યની વિવેકપૂર્ણ સાચી સમજણને કેળવવાની - દંઢ કરવાની છે. તે દ્વારા નક્કી કરી લેવાનું છે કે આ સમગ્ર ભૌતિક જગત અને આપણું આ શરીર કે જે પંચમહાભૂતથી બનેલું છે. તે શાશ્વત નથી. છતાં પણ અત્યાર સુધી તેના માટે ક્ષણિક-ભ્રામક-નાશવંત ભૌતિક ભોગો દ્વારા સુખ પામવા અને માણવામાં જ ચકનાચુર બની અમુલ્ય જીવન વેડફી દીધું છે. કેમકે અત્યાર સુધી આપણી ઈન્દ્રિયો બહિર્મુખ હતી, તેથી તેની સાથે જોડાયેલ આપણો અંતઃકરણરૂપી અરીસો આપણા અજ્ઞાનતારૂપી આવરણથી અસ્પષ્ટ હતો. તો હવે ગુરુ-સંતોની કૃપાથી મળેલ સદ્બોધને સહારે અંતર્મુખ થઈ અંતઃકરણરૂપી અરીસાને ચોખ્ખો કરી મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા માટેના અનિવાર્ય પરમ્પુરુષાર્થમાં અડગ અને મક્કમતાપૂર્વક લાગી જઈએ.

વર્ષોથી તમે સૌ મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા માટે જરૂરી સાચી સમજણના સત્સંગને સતત સાંભળતા આવ્યા છો. તમે સૌ પોતપોતાની જેટલી ક્ષમતા હશે, તે મુજબ સાત્ત્વિક જીવન જીવી જન્મ સાર્થક કરશો. સૌ કોઈની ક્ષમતા એકસરખી હોતી નથી. કોઈની તીવ્રવેગી હોય છે, તો કોઈની મધ્યમવેગી હોય છે. તો કોઈની મંદ વેગવાળી હોય છે. તીવ્રવેગી કલ્યાણપથમાં ઝડપથી આગળ વધે છે. મધ્યમવેગી તેનાથી ઓછી ઝડપથી આગળ વધે છે. મંદવેગી આગળની ભેય કરતાં ઓછી ઝડપથી આગળ વધે છે. પરંતુ સાચી દિશામાં ગતિ છે તો વહેલા કે મોડા મંજિલ અવશ્ય પામી શકાશે તે સુનિશ્ચિત છે. પરંતુ જે લોકો મનુષ્યજન્મને સાર્થક કરવાના એક અને માત્રે એક મુખ્ય ધ્યેયને પામવાની વાતને સમજવા જીવનમાં ઉતારવા તૈયાર જ નથી હોતા, તેવા અભાગી લોકો જન્મ-મરણની રેંટમાં ભમી સતત દુઃખને જ ભોગવતા રહે છે. બાકી ગુરુસંતોનો સૌકોઈને એકસમાન રીતે જ સાચી સમજણરૂપી સદ્બોધ આપતા હોય છે. તેમના માટે કોઈ વહાલું-દવાલું હોતું નથી, પરંતુ સૌ કોઈ પોતપોતાની સમજણ અને ક્ષમતા પ્રમાણે તેને જીવનમાં ઉતારતા હોય છે. આ વાતને એક દૃષ્ટાંતથી સમજવાનો પ્રયત્ન કરીયે.

એક શાળાના વર્ગમાં પચ્ચીસ વિદ્યાર્થી છે. વર્ગમાં શિક્ષક બધા જ વિદ્યાર્થીને એક સાથે સરખું ભણાવે છે, પરંતુ જ્યારે પરીક્ષા લેવામાં આવે છે, ત્યારે જે વિદ્યાર્થી વધુ કુશાત્ર હોય છે, તે વધુ માર્ક્સ પાસ થાય છે. અને જેમનામાં ઓછી કુશાત્રતા હોય છે તેઓ ઓછા માર્ક્સ પાસ થાય છે. આમ દરેક વિદ્યાર્થી પોતપોતાની કુશાત્રતા પ્રમાણે વધતા-ઓછા માર્ક્સ પાસ થતા હોય છે. જ્યારે કેટલાક એવા પણ હોય છે કે જેઓ શિક્ષકે જે ભણાવ્યું હોય તે સમજી શકતા ન હોવાથી નાપાસ થતા હોય છે. આવું જ મનુષ્યજીવનની સાર્થકતા માટેના પુરુષાર્થમાં બનતું હોય છે.

કેટલાક લોકો કહેતા હોય છે કે પ્રારબ્ધમાં હોય તેમ થાય. આપણે એમાં શું કરી શકીએ? અજ્ઞાનતાના કારણે આવું આવા લોકો કહેતા હોય છે. પ્રારબ્ધનું ઉદ્દગમસ્થાન પુરુષાર્થ છે. આમ, પ્રારબ્ધ સ્વતંત્ર નથી, પરંતુ પુરુષાર્થ સાથે જોડાયેલું છે. પુરુષાર્થ એટલે કર્મ. પ્રારબ્ધ એટલે જીવનમાં આચરેલ કર્મનુસાર મળતા

સુખ-દુઃખ. આમ પુરુષાર્થને અનુરૂપ પ્રારબ્ધ બને છે. વળી, આપણી નિત્યાનિત્યની સમજણ, વિવેકબુદ્ધિ ઉપરના આપણા ચિંતન-મનનને અનુરૂપ આપણે પુરુષાર્થ કરવા પ્રેરાઈએ છીએ. આપણે પણ ધૂનમાં બોલીએ છીએ કે —

“ચિંતન કરશે જે જેવું, આચરણ કરશે તે તેવું,

આચરણ કરશે જે જેવું, સુખ-દુઃખ ભોગવશે તે તેવું.”

એક વાત નક્કી જ છે કે જ્યાં સુધી જીવન છે, ત્યાં સુધી કર્મ તો જાણ્યે-અજાણ્યે - ઈચ્છાથી કે અનિચ્છાથી અવશ્ય કરવાં જ પડે છે. કર્મ વિના જીવન શક્ય જ નથી. આપણે જીવનમાં જે કાંઈ કર્મ કરીએ છીએ, તે આપણે જે સમાજમાં રહેતા હોઈએ છીએ, તે સમાજવ્યવસ્થાને અનુરૂપ હોય છે. વળી આપણા પરિવારજનો - સગા સનેહીઓ કે જે આપણી વધુમાં વધુ નજદીક અને વધુ સમય સાથે રહેતાં હોય છે, તેમની જીવનશૈલીની અસર પણ આપણા કર્મો ઉપર થતી હોય છે. તદ્ઉપરાંત આપણા જીવનમાં ઉદ્ભવતી સમ-વિષમ પરિસ્થિતિની પણ આપણા જીવન ઉપર અસર થતી હોય છે કે જે કર્મોના યથાયોગ્ય પરિપાક સમયે તેનાં ફળ સૌ કોઈને અવશ્ય ભોગવવાં જ પડે છે. કર્મના આ સફર સિદ્ધાંતમાંથી કોઈ બાકાત રહેતું નથી. આ ઉપરથી એ ફલિત થાય છે કે આપણે અત્યાર સુધી જીવનમાં પ્રારબ્ધવશ જે ભોગવી રહ્યા છીએ, તે કરેલા - આચરેલા પુરુષાર્થ અર્થાત્ કર્મના ફળસ્વરૂપ જ છે. જે કર્મો કરી ચૂક્યા છીએ, તેનાં ફળ તો અવશ્ય ભોગવવાં જ પડે છે, પરંતુ નવું પ્રારબ્ધ કેવું કરવું તે આપણા હાથની જ વાત છે. જીવનમાં હવે પછીનાં કર્મો એવાં કરીએ કે જેથી જીવનમાં અશાંતિ-દુઃખ ઉદ્ભવે નહીં. માત્ર ને માત્ર સુખ-શાંતિ-આનંદમય જીવન જિવાય. તે માટે સમજણપૂર્વક સત્ય-ધર્મમય જીવન જીવતાં જીવતાં સાત્ત્વિક સત્કર્મોના આચરણમાં જ સદા રમમાણ રહેવું જરૂરી છે. તેમાં પણ વળી સત્કર્મો નિષ્કામભાવે આચરવામાં આવે, તો ફળસ્વરૂપ આત્યંતિક સુખરૂપી મોક્ષને પામી શકાય. આ વાતને સમજાવતા મહર્ષિ પતંજલીમુનિએ પાતંજલ યોગદર્શનના સાધનપાદમાં સૂત્ર નં. ૧૬માં કહ્યું છે કે —

‘હૈયં દુઃખમ્ અનાગતમ્’

તેમણે કહ્યું છે કે જીવનમાં આવનારાં દુઃખોને હટાવી દઈએ, તેનાથી મુક્ત થઈ જઈએ. આ ત્યારે જ થાય કે જ્યારે

અસત્-અધર્મયુક્ત કર્મોના આચરણનો જીવનમાં સદંતર ત્યાગ કરી દઈએ તો અસત્ કર્મોના ફળસ્વરૂપ મળતા દુઃખોથી મુક્ત થઈ જવાય. મુખ્ય વાત છે જીવનમાં વધુ ને વધુ સત્કર્મોનું આચરણ કરવું.

યોગશાસ્ત્રમાં તેના નિયોડ રૂપે ચાર વિષયોને રજૂ કર્યા છે. તે છે 'હેય, હેયહેતુ, હાન, હાનોપાય.' આ ચાર વિષયોને ચાર આર્ય સત્ય કહ્યા છે. આ ચારમાં શું કહેવામાં આવ્યું છે?

હેય : ત્યાગ કરવો. જીવનમાં ત્યાગવાયોગ્ય જે દુઃખો અને ક્લેશો છે, તેનો સમજણપૂર્વક ત્યાગ કરવો.

હેયહેતુ : ત્યાગ શા માટે કરવો? દુઃખો, ક્લેશોથી જીવનમાં સતત તાપ-પરિતાપ રહે છે. તેમાંથી મુક્ત થઈ સનાતન સુખને પામવા માટે તેનો ત્યાગ કરવાનો છે.

હાન : આત્યંતિક સુખ અથવા મોક્ષ. જીવનમાં ઉદ્ભવતાં દુઃખો, ક્લેશોથી સદાય માટે સદંતર મુક્ત થઈ, આત્યંતિક સુખરૂપી કૈવલ્યમોક્ષને પામવાનો છે.

હાનોપાય : આત્યંતિક સુખ કૈવલ્ય, મોક્ષ કઈ રીતે પામવું? હયાત જીવન સત્ય-ધર્મમય સાત્વિક જીવીએ કે જેથી જન્મ-મરણના ચક્રાવામાથી છૂટી આત્યંતિક સુખ, કૈવલ્ય, મોક્ષને પામીએ.

જો જીવનમાં આ ચાર આર્યસત્યને યથાયોગ્ય રીતે સમજીને જીવનમાં ઉતારી તેને અનુરૂપ નિષ્ઠાપૂર્વક જીવન જીવીએ તો તે બસ છે. મનુષ્યજન્મ અવશ્ય સાર્થક થાય. એળે જાય નહીં.

તમારા સૌનો અમારા પ્રત્યે સમજણપૂર્વકનો સાત્વિકપ્રેમ છે. તમે સૌ અમને ગુરુ માનો છો. અમારા નેવુમા વર્ષમાં શુભપ્રવેશ નિમિત્તે તમે સૌએ નિઃસ્વાર્થભાવે સર્વજીવ હિતાય-સુખાય વિવિધ આધ્યાત્મિક સાત્વિક વિવિધ કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવા નિર્ધારિત છે, તે મુજબ સૌ પ્રેમ-સંપ-ઉત્સાહથી કાર્યક્રમોનું સુંદર આયોજન કરી રહ્યા છો. આ કાર્યક્રમોમાં ઓમ્પરમાત્માની પ્રેરણાથી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવાની અત્યંત સૂક્ષ્મ-ગૂઢ રહસ્યોની સાચી સમજણની વાતો અમે તમને સૌને સતત સંભળાવી-સમજાવી રહ્યા છીએ. તમે સૌ પણ તે પ્રેમથી ધ્યાનપૂર્વક સાંભળી રહ્યા છો. તે પરમાત્માની આપણા સૌ ઉપરની અનંત-અહૈતુકી કૃપાથી

જ શક્ય છે. આપણે ગુરુ-સંતો પાસે શા માટે જવાનું છે? કોઈ પણ પ્રકારની ભૌતિક લાલસાથી નહીં, પરંતુ ભવસાગરતારક સાત્વિક-આધ્યાત્મિક સાચી સમજણ પ્રાપ્ત કરવા જવાનું છે કે જેને સમજી જીવનમાં ઉતારી તે મુજબનું જીવન જીવી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી શકીએ. ગુરુ-સંતોનો તો મુખ્ય ધ્યેય જ એ છે કે એમના સાંનિધ્યમાં આવનાર સૌ કોઈને પરમ્કલ્યાણકારી સાચી સમજણનો સદ્બોધ અનેક યુક્તિ-પ્રયુક્તિ થકી પ્રેમપૂર્વક સમજાવવો કે જેથી સૌનું કલ્યાણ થાય. આ બહુજનહિતાય બહુજન સુખાયના જગતકલ્યાણના કાર્યમાં જ તેમનો સવિશેષ આનંદ સમાયેલો હોય છે. અમે તમને જે સાચી સમજણની વાતો સદ્બોધ સમજાવી રહ્યા છીએ, તે કોઈ બારોબાર અધ્ધરતાલ પાયા વિહોણી વાતો સમજાવી રહ્યા નથી, પરંતુ આધુનિક વિજ્ઞાનનો સહારો લઈ સચોટ રીતે સમજાવી રહ્યા છીએ. તેને બરાબર સમજી તેને જીવનમાં ઉતારવાનો સંનિષ્ઠ પરમ્પુરુષાર્થ બને તેટલી શીઘ્રતાથી કરવામાં લાગી જવાનું છે. જગતનાં ભ્રામક મૃગજળ સમાન ખોટાં મોહ-માયા-મમતા-છળ-પ્રપંચ કે જે મનુષ્યજીવન સાર્થક કરવામાં, કલ્યાણમાર્ગમાં આગળ વધવામાં બાધક છે, તે આપણી ઉપર ચડી બેઠા છે. તેને એક ક્ષણનો પણ વિલંબ કર્યા વગર એકીઝાટકે અળગાં કરી દેવાનાં છે. જો તેમ કરી શકીએ તો જ સનાતનસુખની પ્રાપ્તિ થાય. મનુષ્ય જન્મ સાર્થક થાય, ગુરુ-સંતોના સાંનિધ્યમાં જવાનું લેખે લાગે. પરંતુ ગુરુ-સંત પાસે જઈએ, તેમની પરમ્ કલ્યાણકારી સદ્બોધની વાતો સાંભળીએ, પરંતુ તે બધું માત્ર સાંભળવા ખાતર જ રહે, જીવનમાં ઉતારી તે મુજબ જીવવાનો પ્રયત્ન સહેજ પણ કરીએ નહીં, માત્ર ભૌતિક સુખો-મોહ-મમતા-છળ-પ્રપંચમાં જ રાચીએ તો પરિણામે જીવન દુઃખ અને ક્લેશયુક્ત જ રહે, મનુષ્યજીવન સાર્થક થાય નહીં. મહાદારુણ દુઃખદાક ચોર્યાસીના ચક્કરમાં ફંગોળાયા કરીએ. ખરેખર તો સદ્ગુરુદેવની કૃપાસ્વરૂપ કલ્યાણકારી સાચી સમજણની વાતો સાંભળ્યા પછી એક ક્ષણનો પણ વિલંબ કર્યા વગર જગતના સર્વે અકલ્યાણકારી પ્રપંચને દૂર હડસેલી દઈએ કે પાછા જીવનમાં આવે નહીં, તો જીવનમાં સુખ-શાંતિ પમાય. (ક્રમશઃ વધુ આવતા અંકે)

आप की अरोहण - आप के सजरा

વંદનીય,

તા. 07-03-2020

પ. પૂજ્ય શ્રી યોગલિક્ષ્ણ મહારાજ,
ઓમ પરિવાર, અમદાવાદ.

જયનારાયણ,

આપની આમંત્રણ પત્રિકા મળી, તે બદલ ખૂબ ખૂબ આભાર.

આપશ્રીના આધ્યાત્મિક પુસ્તકો ભેટ સ્વરૂપે મુકેશ જોશીના દ્વારા મળ્યા હતા. જેમાં વિશ્વ જીવકલ્યાણ માટેના આપના પ્રયત્નો આજના વ્યવસાયિક સમયમાં ખૂબ જ ઓછા વ્યક્તિઓમાં જોવા મળે છે અને હજાવદ જેવી શૂરવીર ભૂમિના દ્વાલજો પ્રકાંડ પંડિત, દેશ-વિદેશમાં સંસ્કૃત ભાષા, આધ્યાત્મિક, વૈજ્ઞાનિક અને કલાક્ષેત્રે વિશેષ રૂપે યોગદાન આપી વિશ્વને 'વસુધૈવ કુટુંબકમ' ભાવનાથી પરિચય કરાવનાર જેવા કે હાલમાં પદ્મશ્રી એવોર્ડ પ્રાપ્ત કરનાર શ્રી ઝવેરીલાલ મહેતા, અવકાશ ક્ષેત્રે પ્રખર વૈજ્ઞાનિક એવા શ્રી જી. જી. રાવલ અને સ્વ.શ્રી દલસુખ પંચોલી જેવા મહાનુભાવીને યાદ કરતા ધન્યતા અનુભવાય છે.

હાલમાં કોરોના વાઈરસ જેવા મહાભયંકર રોગોને પ્રાચીન ભારતીય આધ્યાત્મિક સંસ્કૃતિ દ્વારા નિયંત્રણ લવાય એ આપશ્રીના દ્વારા કરેલા અસંખ્ય પર્યાવરણીય પરિશુદ્ધિ જેવા મહાચતોથી શક્ય છે.

વિશ્વ શાંતિ અને જીવકલ્યાણના પ્રયાસો "108 કડી" સુસકલ્પ સિદ્ધ ગાયત્રી - માટુતી મહાયજ્ઞ દ્વારા પ્રયાસો કરી રહ્યા છો એ માનવકલ્યાણ માટે હંમેશા યાદ રહેશે.

મને આપનું આમંત્રણ મળ્યું છે, પરંતુ અગાઉથી નિર્ધારિત કાર્યક્રમોમાં વ્યસ્ત હોવાના કારણે હું ઉપસ્થિત રહી શકું તેમ નથી પરંતુ મારી અંતઃકરણની શુભેચ્છાઓ.

આપને, સમગ્ર ઓમ પરિવારને અને કાર્યકર્તાઓને તેમના ભગીરથ પ્રયાસોની સફળતા માટે શુભેચ્છા પાઠવું છું.

સુધીર શાંતિલાલ રાવલ

S. S. Raval

CMD, JAN MAN INDIA

www.janmanindia.com

JAC COMMUNICATION NETWORK IIP.

B-304, Silicon Valley, Shivrangani cross roads, Satellite, Ahmedabad - 380015, Gujarat, India

☎ +91 9825050716 ■ sudhirsraval@gmail.com f t v i @ janmanindia

विजय रूपाणी
मुख्यमंत्री, गुजरात राज्य

Apro/kp/2020/02/24/vj

दि. २४/०२/२०२०

डॉ. सदगुरु श्री समर्पण भिक्षुजी एवम् समस्त ओम परिवार,
जय नारायण।

विश्वशांति की एषणा और प्राणीमात्र के हित के हेतु, हमारी संस्कृति में यज्ञ कार्य को पर्यावरण शुद्धि का पर्याय माना गया है। यही निष्ठा और आध्यात्मिक आस्था, हमें “आत्मनो हिताय और जगतः सुखाय” की ओर मार्गदर्शन करती रही है।

मुझे अमाप खुशी है की श्री गायत्री मारुति संकल्प सिद्ध १०८ कुंडी महायज्ञ में मुझे निमंत्रित किया गया है। समस्त ओम परिवार से संलग्न संस्थाओं की बहुआयामी धार्मिक प्रवृत्तियों को प्रेरित रखनेवाले सभी सदगुरु और श्रेष्ठीगण को वंदन और अभिनंदन करते हुए, मैं इस पुनित – जनहित धर्मकार्य की सफलता हेतु शुभकामना प्रेषित करता हूँ।

आपका,

(विजय रूपाणी)

To,
Dr. Sadguru Samarpan Bhikshuji,
Shree Deshi Lohana Vidyarthi Bhavan,
B/h. Vyayam Shala,
Kankariya, Ahmedabad.

**વિ.સં. ૨૦૧૩ના આસો વદ દશમના દિવસે ઓમ્પરિવારના
આધ્યાત્મિક વડા પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુમહારાજે નેવુમા
વર્ષમાં શુભપ્રવેશ કરેલ તે નિમિત્તે ઓમ્પરિવારના ઉપક્રમે સર્વજીવ-
હિતાર્થે યોજાયેલ આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમમાં પૂજ્યશ્રીનાં આશીર્વાચન**

મુ. વલસાડ, તા. ૨૮-૨-૨૦૧૮, રવિવાર

સંકલન - શશિકાંત પટેલ

સત્ય-ધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય, તો જ આપણી જય.

વિક્રમ સંવત ૨૦૧૩ના આસો વદ દશમના દિવસે ઓમ્પરિવારના આધ્યાત્મિક વડા પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજે નેવુમા વર્ષમાં શુભ પ્રવેશ કરેલ. તે નિમિત્તે ઓમ્પરમાત્માની અહૈતુકી કૃપાથી તથા પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવનાં આશીર્વાચનથી ઓમ્પરિવારના ઉપક્રમે સર્વ જીવ હિતાર્થના શુભસંકલ્પ સહિત અનેકવિધ આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોનું આયોજન સમગ્ર નેવુમા વર્ષ દરમિયાન કરવાનું પૂજ્યશ્રીના ભક્તોએ નિર્ધારિત તેના અનુસંધાનમાં તા. ૨૫-૨-૧૮ ને રવિવારે વલસાડ ઓમ્પરિવારે વલસાડ મુકામે શ્રી કિરણભાઈ પટેલના નિવાસસ્થાને કાર્યક્રમનું આયોજન કરેલ. કાર્યક્રમમાં સ્વાધ્યાય - સત્સંગ-પર્યાવરણ પરિશુદ્ધ તથા ગાયત્રી-મારુતિયજ્ઞ અને પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવના પરમ્કલ્યાણકારી આશીર્વાચનનું આયોજન કરેલ. કાર્યક્રમનો લહાવો લેવા દૂરદૂરથી ભક્તો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. અમદાવાદથી પણ લગભગ સવાસો ભક્તો લહાવો લેવા ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ અલૌકિક કાર્યક્રમમાં પૂજ્યશ્રીએ મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવામાં અતિ સહાયક, પ્રેરણાદાયી આશીર્વાચનની જે અમીકૃપા વરસાવી તેને ગુરુકૃપાએ નીચે મુજબ રજૂ કરવાનો નમ્ર પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો છે.

પ.પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજના આશીર્વાચન

સત્ય-ધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય, તો જ આપણી જય.

અવધૂત બડે બાબા નિત્યાનંદ બાબાની જય.

પરમહંસ શ્રી મુક્તાનંદબાબાની જય.

છોટે બાબા શ્રી નિત્યાનંદજીની જય.

શ્રી કોમલાનંદજીની જય.

આજના કાર્યક્રમમાં આપણે ત્રણ બાબાની તથા સંત કોમલાનંદજીની જય બોલ્યા. અવધૂત બડે બાબા નિત્યાનંદના શિષ્ય પરમહંસ સ્વામી મુક્તાનંદબાબા, તેમના શીષ્ય છોટે બાબા નિત્યાનંદ અને તેમનાં શિષ્યા શ્રી કોમલાનંદ. આમ, ચાર પેઢી સાથે અમે સંકળાયેલા છીએ. અવધૂત બડે બાબા નિત્યાનંદજીને તેમના ગણેશપુરીના આશ્રમે મળવાનું થયેલ. ઓમ્પરિવાર ટ્રસ્ટ તરફથી મૌલિક સત્ચિંતન-મનનના નિષ્કર્ષ રૂપે અમારા વિચારો તથા યોગદર્શન ઉપર લોકકલ્યાણના શુભ આશયથી લગભગ ત્રિસેક પુસ્તકો પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યાં છે. તે દ્વારા સમાજના આધ્યાત્મિક સ્તરને ઊંચો લાવવાની શુભ ભાવના જોડાયેલી છે. તેનો ખૂબ જ બહોળા પ્રમાણમાં પ્રચાર-પ્રસાર કરવામાં આવી રહ્યો છે. દેશ-વિદેશમાં મુમુક્ષુઓ તરફથી તેની ખૂબ જ પ્રશંસા તેમજ માંગ થઈ રહી છે. તેમાંનું એક પુસ્તક ‘મારા ગુરુદેવ’ છે. તેમાં અમારા સાધનાકાળના આધ્યાત્મિક અનુભવો તથા પ્રસંગો થોડા રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. તેમાં બડેબાબા અવધૂત નિત્યાનંદજી સાથેની અમારી મુલાકાતનો પ્રસંગ સમાવી લેવાયો છે. પરમહંસ સ્વામી મુક્તાનંદ બાબાના થાણામાં આવેલ ગુરુદેવ આશ્રમમાં અમારે ક્યારેક ક્યારેક જવાનું થતું. ત્યાં અમે થોડો સમય બાબા સાથે રોકાતા ત્યારે બાબાને સતત મળવાનું થતું. તેમને અમારામાં ખૂબ જ પ્રેમ અને આત્મીયતા

હતી. અમે જ્યારે આશ્રમમાં રોકાયેલા હોઈએ પછી પાછું આવવાનું હોય, ત્યારે બાબા એક વારમાં તો સંમતિ આપતા જ નહીં. આશ્રમમાં રોકાઈ જવા ખૂબ જ પ્રેમપૂર્વક આગ્રહ કરતા. અમે તેમને બહુ કહીએ ત્યારે અંતે સંમતી આપતા. અમે આશ્રમમાં હોઈએ, ત્યારે મુક્તાનંદબાબા તેમના ભક્તોને અવાર-નવાર કહેતા કે, “નિત્યાનંદબાબા કહેતા કે મુક્તાનંદ, ‘પુસ્તક ક્યા દેખતા હૈ? મસ્તક દેખ, સર્વપુસ્તક કે મસ્તક મેં સે નિકલી હૈ.’” આ અમે અવાર-નવાર સાંભળતા. ભક્તોના ખૂબ જ આગ્રહને વશ જ્યારે અમેરિકા ગયેલા, ત્યારે છોટેબાબા નિત્યાનંદના આશ્રમમાં જવાનું અને મળવાનું થયેલું. તે સમયે તેમણે અમારું ખૂબ જ ઉમળકાભેર પ્રેમપૂર્વક સ્વાગત કરેલું. કોમલાનંદજી તો વસલાડ નજીક આવેલ નિત્યાનંદ આશ્રમમાં જ રહીને તેનું સંચાલન કરે છે. આશ્રમમાં અનેક વિધ લોક કલ્યાણની પ્રવૃત્તિ ચલાવે છે. તેઓ ક્યારેક-ક્યારેક અમને મળવા અમારા નિવાસસ્થાને આવતા હોય છે. આજના કાર્યક્રમમાં છોટેબાબા નિત્યાનંદ પણ હાજરી આપવાના હતા, પરંતુ તેમને ઓચિંતુ બહાર જવાનું થવાથી આવી શક્યા નહીં. પરંતુ ત્રણે બાબાના પ્રતિનિધિ તરીકે ઓમ્પરિવારના જ શ્રી કોમલાનંદજી ઉપસ્થિત છે. આમ ત્રણે બાબાની કાર્યક્રમમાં સૂક્ષ્મ રીતે ઉપસ્થિતિ છે. એમની સર્વેની છત્ર છાયામાં આજનો કાર્યક્રમ યોજાઈ રહ્યો છે. ઓમ્પરિવારના ઉપક્રમે અમારા નેવુંમા વર્ષ દરમિયાન ઊજવાઈ રહેલા કાર્યક્રમમાં પ્રથમ વાર જ કોઈ સંતની ઉપસ્થિતિમાં કાર્યક્રમ ઊજવાઈ રહ્યો છે. તે ખૂબ જ સૂચક છે. તેથી આજનો કાર્યક્રમ વિશિષ્ટ છે. આ બધી વાતો એટલા માટે તમારા સૌ આગળ રજૂ કરી રહ્યા છીએ કે જેથી તમે તેનાથી અજાણ હોવ, તો જાણ થાય.”

પરમ્ કૃપાળુ ઓમ્પરમાત્માની કૃપાથી તથા તમારા સૌની ઊંચી સમજણના કારણે અમારા નેવુંમા વર્ષમાં શુભપ્રવેશ નિમિત્તે તમે સૌએ અતિ પ્રેમ અને ઉત્સાહપૂર્વક સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન સર્વ જીવ હિતાર્થે વિવિધ આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવા નિર્ધારિત છે, તેના અનુસંધાનમાં આજનો કાર્યક્રમ વલસાડમાં શ્રી કિરણભાઈના નિવાસસ્થાને ઊજવવા માટે ખૂબ જ સુંદર આયોજન કરવામાં આવેલ છે. કિરણભાઈ

તથા તેમનો પરિવાર ખૂબ જ ગુરુનિષ્ઠ છે. તે સૌને અમારા પ્રત્યે ખૂબ જ પ્રેમ અને આત્મીયતા છે. સમગ્ર પરિવાર ખૂબ જ સંસ્કારી છે, તો આજે તમે સૌ તેમના ત્યાં ખૂબ જ ઉત્સાહ અને ઉમંગપૂર્વક કાર્યક્રમનો સાત્ત્વિક લહાવો લઈ રહ્યા છો. તે બદલ ખૂબ-ખૂબ ધન્યવાદ. આજે ત્યાં જે યજ્ઞકુંડ જોઈ રહ્યા છો, તે વડોદરા નિવાસી રમેશભાઈ પંડ્યાના માર્ગદર્શન હેઠળ બનાવેલો છે. આજનો હવનકુંડ વિશિષ્ટ પ્રકારનો છે. તેને છ ખૂણા છે અને ત્રણ ઓમ્ છે. આહુતિ આપતા ત્રણ ઓમ્ના દર્શન કરવાના છે. આ પ્રકારનો કુંડ આજે બીજી વખત બનાવવામાં આવ્યો. પ્રથમ વાર ઉમરેઠમાં તુષારભાઈ પંડ્યાના ઘરે બનાવવામાં આવ્યો હતો. આમ આજનો ઉત્સવ વિશેષ રૂપે ઊજવાઈ રહ્યો છે. ત્રણ બાબાની સૂક્ષ્મ છત્ર છાયામાં, તેમના પ્રતિનિધિ રૂપે કોમલાનંદજીની ઉપસ્થિતિમાં તથા યજ્ઞકુંડની વિશેષ રચના વિગેરેથી ઊજવાઈ રહ્યો છે. તમે સૌ કાર્યક્રમમાં ખૂબ જ ઉત્સાહ-ઉમંગપૂર્વક ભાગ લઈ મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવાની સાચી દિશામાં આગળ વધી રહ્યા છો, તે બદલ ખૂબ ખૂબ ધન્યવાદ આશિષ.

મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત કરીને મુખ્ય શું કરવાનું છે અને અજ્ઞાનતાવશ શું કરી રહ્યા છીએ, તેનો કદી પણ વિચાર કરતા નથી. વહેવારપ્રપંચની જંજાળમાં સતત ફસાયેલા-લોપાયમાન જ રહીએ છીએ. રોજ સૂરજ ઊગે છે અને આથમી પાછો ઊગે છે. આમ, સમય સતત વહી રહ્યો છે. સાથે-સાથે આપણું આયુષ્ય પણ ઓછું થઈ રહ્યું છે. જોતજોતામાં ઘડપણ ક્યારે આવ્યું, તેની પણ ખબર પડતી નથી. આમ, મનુષ્યજન્મ ધારણ કરી મુખ્ય જે કરવાનું હતું તે અજ્ઞાનતા વશ કર્યું નહીં. હવે પસ્તાવો કરીએ તો પણ કાંઈ જ અર્થ રહેતો નથી. એક ભજનની લીટી છે કે –

“બચપન ખેલ મેં ખોયા,
જવાની નિંદભર સોયા,
બુઢાપા દેખ કર સોયા.”

બ્રહ્માનંદજીએ આ ભજનમાં સૌને ચેતવ્યા છે. સાચા ગુરુ-સેતો પણ સૌને સતત આ જ વાત કહી ચેતવે છે, પરંતુ આપણે ચેતીએ નહીં તો આપણે કમભાગી કહેવાઈએ. ભાગ્યશાળી તો ત્યારે કહેવાઈએ કે એક જ વાર કહેવાથી આપણે ચેતી

જઈએ. આત્મકલ્યાણ માટેના જરૂરી પુરુષાર્થમાં લાગી જઈએ. પૂરા સજાગ થઈ મનમાં દૃઢનિશ્ચય કરી દઈએ કે મને જે મનુષ્યજન્મ મળ્યો છે, તે સંસારના વહેવારપ્રપંચમાં વેડફવા માટે નથી. તેનું મુખ્ય ધ્યેય તો માત્ર અને માત્ર આત્મકલ્યાણનું જ છે. આમ, મનથી દૃઢસંકલ્પ કરી તે માટે મક્કમતાપૂર્વક સતત પુરુષાર્થ કરીએ તો ગુરુ-સંતો પાસે જવું લેખે લાગે. કહેવત છે ને કે ‘તેજણને ટકોર’ જે ખરેખર આત્મકલ્યાણના ઈચ્છુક છે તે તો આવો કલ્યાણકારી સદ્બોધ એક જ વાર સાંભળી સાવધાન થઈ જાય છે. તેઓને વારંવાર સાંભળવાની જરૂર પડતી નથી. આવાં તેજણ જનો તરત જ દૃઢસંકલ્પ કરી મક્કમતાપૂર્વક આત્મકલ્યાણ માટે જરૂરી પુરુષાર્થમાં પ્રેમથી લાગી જાય છે પરંતુ જે જડપ્રકૃતિના છે. કમભાગી છે, તે તો ગુરુ-સંતો વારંવાર ચેતવતા હોય તો તેને એક કાને સાંભળી બીજા કાને કાઢી નાંખે છે. કદી પણ પ્રામાણિક ઈચ્છાશક્તિથી તેનું આચરણ જીવનમાં કરતા નથી. આપણે કમભાગી નહીં, પરંતુ બડભાગી થવાનું છે, તેજણ થવાનું છે. ગુરુજીની આત્મકલ્યાણની સાચી સમજણનો સદ્બોધ તરત જ હૃદયમાં સ્થાપી તે માટે સર્વાંગી પુરુષાર્થમાં લાગી જવાનું છે. તમે સૌ તેજણ છો તો જ આવા કાર્યક્રમમાં પ્રેમ-ઉત્સાહપૂર્વક અનેક તકલીફ વેઠીને પણ ઉપસ્થિત રહો છો, તે માટે સૌને ધન્યવાદ. જેમના હૃદયમાં સર્વજીવ પ્રત્યે અખૂટ કરુણા રહેલી છે, તેવાં ગુરુજનો પોતાના ભક્તોનું કલ્યાણ કરવા સદાય તત્પર રહેતા હોય છે. તેમાં જ તેમને સાચા આનંદની પ્રાપ્તિ થાય છે. તેથી તેઓ અનેક યુક્તિ-પ્રયુક્તિના માધ્યમ દ્વારા ભક્તોના કલ્યાણ માટે અથાક સતત પ્રયત્ન કરતા જ હોય છે. તેઓ કદીયે એવું વિચારતા નથી કે આ જડ માણસને આટઆટલું સમજાવું છું પણ તે પોતાનું હિત શેમાં છે, તે સમજતો જ નથી. તો પછી તેનું ભાગ્ય. હું શા માટે નિરર્થક તેના કલ્યાણ માટે પ્રયત્ન કરું. આમ, વિચારી તેઓ પોતાનો પ્રયત્ન કદી પણ છોડતા નથી. પેલી કહેવત છે કે –

‘ઘસત-ઘસત રાસડીયા, પથ્થર પર કરત નિશાન’

ખેતરમાં કૂવા ઉપર કોશ ચાલતો હોય ત્યારે તેનું દોરડું કૂવાના થાળા ઉપરના પથ્થર ઉપર સતત ઘસાય છે, તેથી થાળાના પથ્થર ઉપર જ્યાં દોરડું ઘસાતુ હોય છે, ત્યાં ખાડાનું

નિશાન પડી જાય છે. આમ, ગુરુ સંતો પોતાના સ્વભાવગત લોકકલ્યાણ ઉદ્દેશ્યને ભૂલતા નથી. તે માટે અખંડપણે કાર્યરત જ રહે છે. તેમના સાંનિધ્યમાં આવનાર ગમે તેવી પ્રકૃતિનો હોય, મનુષ્યજન્મની સાર્યકતા શેમાં રહેલી છે તેનું ભાન વહેલામોડા અવશ્ય થાય છે જ. પરિણામે તે આત્મકલ્યાણનો પુરુષાર્થ કરવા અવશ્ય પ્રેરાય છે. ગુરુજનોનો નિષ્કામ પુરુષાર્થ એળે જતો નથી. કોઈ પણ કાર્યને ધીરજ અને પ્રેમપૂર્વક સતત કરતા રહીએ, તો એક દિવસ કાર્યસિદ્ધિ અવશ્ય પ્રાપ્ત થાય છે જ. જડપ્રકૃતિનાને પણ સુજન બનાવે છે. સાધનાપથમાં સાતત્ય અનિવાર્ય છે. સાથે સાથે સાધક સાધનાપથમાં જેમ જેમ આગળ વધે તેમ તેમ તેણે વધુ ને વધુ સાવધાની સતત રાખવી પડે છે. યોગમાર્ગના સાધકને સાવધાન કરતાં પતંજલી મુનિ નીચેનાં બે સૂત્રોમાં જણાવે છે કે –

॥ તે સમધાવુપસર્ગાવ્યુત્થાને સિદ્ધયઃ ॥

આ સૂત્રમાં પતંજલિમુનિ સાવધાન કરતા કહે છે કે યોગમાર્ગનો સાધક પોતાની સાધનામાં જેમજેમ આગળ વધે છે તેમતેમ જુદી જુદી ભૂમિકામાં જુદી જુદી સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત થાય છે. સાધકને સમાધિમાં આ સ્થિતિઓ વિઘ્નરૂપ છે. કેમ કે સમાધિમાં સાધકને જો સિદ્ધિઓનું સ્મરણ થાય તો તેથી તેનામાં હર્ષ-ગર્વ-આશ્ચર્યના ભાવ ઊઠે છે, જે સમાધિમાં વિક્ષેપ પાડે છે. પરંતુ સમાધિ સિવાયની સ્થિતિમાં સાધક માટે તે સિદ્ધિઓ છે.

॥ સ્થાન્યુયનિમંત્રણે સંગસ્મયાકરણમ્ પુનરનિષ્ઠ પ્રસંગાત્ ॥

આ સૂત્રમાં પતંજલિમુનિ સાવધાન કરતા કહે છે કે જે સાધક સંન્યાસી પોતાની યોગસાધનામાં ખૂબ જ ઉચ્ચતમ અવસ્થાએ પહોંચી જાય છે, ત્યારે સમાજમાં તેમની ખૂબ જ પ્રસિદ્ધિ ફેલાય છે. ત્યારે સમાજમાં જુદાં જુદાં સ્થાનમાંથી તેમને ખૂબ જ નિમંત્રણ મળે છે. તેમની ખૂબ જ આગતા-સ્વાગતા થાય છે. તેમની લોકો પૂજા કરે છે. વળી, જે સ્થાનમાં ત્યાંના લોકોના આમંત્રણથી ગયા હોય છે, તે સ્થાન અને ત્યાંના લોકોમાં તેમને મોહ થઈ જાય છે. સાથે સાથે અહંકાર આવે છે કે હા... હા... હું કેવો મોટો યોગી છું. લોકો મારી પૂજા કરે છે. મને ગુરુ માને છે. તો તેનું નિશ્ચિત અધઃપતન થાય છે. તેવા સાધક - સંન્યાસીને અનિષ્ટની પ્રાપ્તિ થાય છે.

વર્ષો સુધી કરેલી બધી જ સાધના વ્યર્થ જાય છે. સાધક-સંન્યાસી સાધનાના શિખર ઉપરથી અધઃપતનરૂપી તળેટીમાં આવી જાય છે. મૂળ જે સામાન્ય જન જેવી સ્થિતિ હતી, તેવી સ્થિતિમાં આવી જાય છે. અહીં પતંજલિમુનિએ નાના સૂત્રમાં સાધકોને સાવધાન કરતા ગૂઢ સહસ્યની વાત રજૂ કરી દીધી છે. ગાગરમાં સાગર સમાવી દેવા જેવું છે.

અહીં સાધકને માટે સંન્યાસી શબ્દ પ્રયોગ કર્યો છે, તો સંન્યાસી એટલે જેણે માત્ર ભગવાં વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હોય તેને સંન્યાસી સમજવાના નથી. સાચા સંન્યાસી માટે આઘ ગુરુશંકરાચાર્ય મહારાજે એક શ્લોકમાં કહ્યું છે કે –

“હઠાભ્યાસોહી સંન્યાસો, નહીં કાસાય વાસસા;
ના અહમ્દેહો આત્મેતી નિશ્ચયો ન્યાસ લક્ષણમ્.”

શંકરાચાર્યમહારાજે શું કહ્યું છે ? જે હઠયોગનો સતત અભ્યાસ કરે છે, તે સાચો સંન્યાસી છે. માત્ર ભગવાં વસ્ત્ર પહેરવાથી, માળા-કંઠી પહેરવાથી, ટીલાં-ટપકાં કરવાથી કે કેશ ઉતારી નાંખવાથી સંન્યાસી બની જવાતું નથી. તો અહીં જે હઠયોગના સતત અભ્યાસની જે વાત આવી, તેને યથાર્થ રૂપે સમજવાની જરૂર છે. હઠનો અર્થ હઠાગ્રહ કે ઈન્દ્રિયદમન એમ સમજવાનો નથી. હઠ શબ્દમાં બે અક્ષર છે - હ અને ઠ. સાત્મારામે હઠ શબ્દની વ્યાખ્યા કરતા લખ્યું છે કે હ અને ઠ એટલે ડાબી-જમણી, ઈડા-પીગલા, ચંદ્ર-સૂર્ય, શીતળ-ઉષ્ણ નાડી એમ સમજવાનું છે, આમ જીવન પર્યંત જે પ્રાણયામનો નિરંતર અભ્યાસ કરે છે તે જ સાચો સંન્યાસી છે, સાચા સંન્યાસીનું લક્ષણ છે. યોગસાધનામાં પ્રાણાયામનો નિરંતર અભ્યાસ મુખ્ય પરિબળ છે. પ્રાણાયામનો નિરંતર અભ્યાસી એ જ સાચો સંન્યાસી છે તેમ આઘગુરુ શંકરાચાર્ય મહારાજે જણાવેલ છે, તેથી પતંજલિમુનિએ યોગસાધકે જે બાબતમાં સાવધાન રહેવાનું કહ્યું છે, તે યોગસાધક માટે સંન્યાસી શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો છે. આવા યોગસાધકે આત્મસાક્ષાત્કારરૂપી પોતાના ધ્યેયને પામવા માટે દૃઢનિશ્ચય-સંકલ્પ પોતાના જીવનમાં સતત સ્મરણમાં રાખવો અનિવાર્ય છે. તો જ મુખ્ય ધ્યેય પામવા માટે કરાતા જરૂરી પુરુષાર્થમાં ક્યારે પણ શિથિલતા ન આવે. તે વાત નિશ્ચિત જ છે કે જીવનમાં આપણે જો કાંઈ પણ પ્રાપ્ત કરવું હોય તો તે માટે જરૂરી પુરુષાર્થ

કરવાનો દૃઢનિશ્ચય કરવો અનિવાર્ય છે. મનની મક્કમતા વિના કોઈ જ કાર્યમાં સફળતા પ્રાપ્ત થતી નથી તેથી મનુષ્ય જન્મ સાર્થક કરવા માટે અનિવાર્ય પુરુષાર્થ માટે પણ દૃઢનિશ્ચય અનિવાર્ય છે. જો નિશ્ચય દૃઢતાપૂર્વક કર્યો હશે, તો તે માટે જરૂરી યોગ્ય પુરુષાર્થના આચરણમાં જીવનમાં ઉદ્ભવતી દરેક પરિસ્થિતિમાં પરોઠનાં પગલાં કદી પણ ભરીશું નહીં તે નિશ્ચિત છે.

આવા સાત્ત્વિક કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહેવાથી જે સદ્બોધ સાંભળવા મળે છે, તે આપણને સતત સાવધાન કરે છે. મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવાના આપણા નિશ્ચયને વધુ દૃઢ કરે છે. સામાન્ય રીતે તો આપણે સૌ સતત વહેવાર-પ્રપંચમાં જ ગળાડૂબ રહીએ છીએ. આજીવિકાના ઉપાર્જન માટે તથા કુટુંબ-પરિવારજનોની પ્રત્યે આપણી વહેવારિક ફરજો નિભાવવામાં જ સતત જીવન વ્યતિત કરતા હોઈએ છીએ. આવા કલ્યાણકારી આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમમાં ગુરુજનો સતત ચેતવતાં હોય છે કે માત્ર આજીવિકા - કુટુંબપરિવાર એ જ સર્વસ્વ નથી. તેમના પ્રત્યેની આપણી ફરજો અદા કરવી જોઈએ. પરંતુ જીવનનું મુખ્ય ધ્યેય તે નથી. મુખ્ય ધ્યેય તો બીજું જ છે. મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી જન્મ-મૃત્યુના ચક્રાવામાંથી છૂટવારૂપી જીવનનું મુખ્ય ધ્યેય છે. પરમ્કૃપાળુ ઓમ્પરમાત્માની કૃપાથી તથા ગયા જન્મમાં કરેલાં સત્કર્મોનાં ફળસ્વરૂપ મનુષ્યજન્મ પ્રાપ્ત થયો છે. વળી, સાધન-સંપન્ન સુખી સંસ્કારી પરિવારમાં જન્મ પ્રાપ્ત થયો છે. સાત્ત્વિક જીવન જીવવા માટે બધી જ અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ છે. આ બધું ગયા જન્મનાં સત્કર્મોનાં ફળસ્વરૂપ મળ્યું છે. તો મળેલી આ તકને ઝડપી લેવાની છે. તે માટે આ જન્મે વધુને વધુ સત્કર્મોનું ભાથુ આવતા જન્મ માટે બાંધવાનું છે. આમ દરેક જન્મે વધુ ને વધુ સત્કર્મોનું ભાથુ બાંધતા એક જન્મ એવો આવશે કે પછી જન્મ ધારણ જ કરવો નહીં પડે. અર્થાત્ મોક્ષને પામી લેવાશે. તો મુખ્ય વાત એ સ્મરણમાં સદાય રાખવાની છે કે માત્ર આર્થિક કે માત્ર પરમાર્થિક જીવનને પ્રાધાન્યતા આપવાની નથી. આપણે ગૃહસ્થી છીએ, તેથી જીવનમાં આર્થિક અને પરમાર્થિક બેયને બરાબર સાચવવાના છે. બંનેને તલવારની ધાર ઉપર ચાલતા હોઈએ,

તેમ જીવનમાં સાચવવાના છે. બંનેમાંથી એકેયમાં અતિરેક ન થઈ જાય તે માટે પૂરતી સાધવાની વરતવાની છે. આ વાત સમજાવતા શ્રીકૃષ્ણે અર્જુનને કહ્યું છે કે -

**“સંસારમાં સરસો રહે, એનું મનડું મારી પાસ;
શ્રીકૃષ્ણ અર્જુનને કહે, એને સમજું મારો દાસ.”**

સંસાર વહેવારના પ્રપંચમાં અને આત્મકલ્યાણ અર્થે જરૂરી સાત્ત્વિક આચરણમાં એમ બંનેને જીવનમાં બરાબર નિભાવવાના છે. સાથે-સાથે સત્કર્મોનું ભાથું વધુ ને વધુ ભેગુ કરતા રહેવાનું છે. જીવનમાં કરેલાં સત્કર્મોની જે થોડી ઘણી મૂડી ભેગી થઈ હોય, તેના ફળસ્વરૂપ જીવનમાં થોડાં સુખ-સગવડની પ્રાપ્તિ થઈ. તે સમયે આપણે પ્રાપ્ત થયેલ સુખ-સગવડ ભોગવવામાં ઓતપ્રોત થઈ સત્કર્મોનું આચરણ છોડી દઈએ. પરિણામે જીવનમાં સત્કર્મોની જે કાંઈ થોડી મૂડી એકઠી થઈ હોય તે વપરાઈ જાય. સાથે સાથે મળેલ સુખ-સગવડ ભોગવવામાં ઓતપ્રોત થઈ સત્કર્મોનું આચરણ છોડી દઈએ. પરિણામે જીવનમાં સત્કર્મોની જે કાંઈ થોડી મૂડી એકઠી થઈ હોય તે વપરાઈ જાય. સાથે સાથે મળેલ સુખ-સગવડ પણ આપણાથી દૂર થઈ જાય. પછી આપણે પાછા હતા એવા ને એવા ખાલી થઈ જઈએ. આમ, જો જીવનમાં સતત ચાલ્યા જ કરે, તો કલ્યાણપ્રાપ્તિ માટે જરૂરી સત્કર્મોનું ભાથું જીવનમાં ભેગુ થાય નહીં. પરિણામે કલ્યાણ પ્રાપ્ત કરી મનુષ્યજન્મને સાર્થક કરવાના મુખ્ય ઉદ્દેશથી વંચિત રહીએ. પરંતુ જીવનમાં આચરેલ સત્કર્મોના ફળસ્વરૂપ પ્રાપ્ત થયેલ સુખ-સગવડ પ્રત્યે ઉપેક્ષિત થઈ સતત સત્કર્મોનાં આચરણ દ્વારા એટલી તો સાત્ત્વિક મૂડી ભેગી કરીએ કે જેથી પછી ગમે તેટલી વાપરીએ તોપણ કદી ખૂટે જ નહીં. તે માટે જીવનમાં ધીરજ ધરીને ભૌતિક સુખ-સગવડ ભોગવવામાં કદી પણ લાલાયિત થવું જોઈએ નહીં. એ સતત સ્મરણમાં રાખવાનું કે આવાં સુખ-સગવડ ક્ષણિક ક્ષણભંગુર છે. તે કાયમ આપણી પાસે રહેવાનાં નથી, તેથી જીવનમાં સત્કર્મોનું વધુને વધુ ભાથું ભેગું કરી શાશ્વત સુખ-સગવડ પામવા માટે સતત પુરુષાર્થ કરવો અનિવાર્ય છે. આવું જીવન જીવતા એક સમય એવો આવે કે જ્યારે આપણી પાસે સત્કર્મોનું ભાથું એટલે તો ભેગુ થાય કે પછી તે ગમે તેટલું વપરાય તો પણ

કદી ખૂટે જ નહીં. જેમકે કલ્પવૃક્ષ. કલ્પવૃક્ષ પાસેથી આપણે ગમે તેટલું લઈએ તોપણ તેમાં કદી પણ ખૂટતું જ નથી. તેવી રીતે આપણે પણ જીવનમાં સત્કર્મોનું અખૂટ ભાથું ભેગું કરવાનું છે. તે માટે જીવનમાં ગમે તેવી પરિસ્થિતિ આવે પણ સતત હિંમત, સાહસ, ધીરજપૂર્વક સત્કર્મોનું ભાથું-મૂડી સાચવવા સદા સાવધાન રહેવું જોઈએ.

કિરીટભાઈ શાહ અમારા ખૂબ જ પ્રેમી હતા. તેઓ અમને બાપુ કહેતા હતા. તેઓ કાયમ કહેતા કે બાપુ અમે ફરવા જઈએ, મોટી હોટલોમાં રહીએ, પ્રવાસમાં સહેજ પણ અગવડ પડે નહીં અને સંપૂર્ણ આરામદાયક પ્રવાસ રહે, તે માટે બે-ત્રણ લાખ રૂપિયા વાપરી નાંખતા હોઈએ છીએ. આમ, જો કાયમ વાપર્યા જ કરીએ અને બેંકમાં જમા ન કરાવીએ, તો એક દિવસ એવો આવે કે બેંકમાં બેલેન્સ પતી જાય. વળી, એ બધો જે ખર્ચ કરીએ, તે તો શરીરનાં સુખ-સગવડ માટે કરાય છે. તેનાથી સત્કર્મોનું બેલેન્સ જમા થાય નહીં. બાપુ આપ અમારી પાસે યજ્ઞ કરાવો છો તેથી અમારા સત્કર્મોનું બેલેન્સ વધે છે. એ જ બેલેન્સ સાચું બેલેન્સ છે. કહે કે બાપુ અમે તો વાણિયાભાઈ, હિસાબના પાકા તેથી બધો જ હિસાબ બરાબર રાખીએ.

જીવનમાં સુખ-સગવડ ભલે ભોગવીએ પણ સાથે-સાથે સત્કર્મોનું ભાથું સતત વધારતા રહેવા માટે હરહંમેશ સાવધાની રાખવાની છે. તે માટે કરવા પડતા જરૂરી પુરુષાર્થમાં ક્યારે પણ ઢીલાશ ન આવે અને વધુ ને વધુ મક્કમતાથી તે કરતા રહેવું જરૂરી છે, જેથી આપણાં સત્કર્મોનું ભાથું-મૂડી ખાલી ન થઈ જાય. પરંતુ દિન-પ્રતિદિન તે સતત વધતી રહે.

પરમ્ કૃપાળુ ઓમ્પરમાત્માની કૃપાથી ઓમ્પરિવારના દરેક કાર્યક્રમમાં મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવામાં અતિપ્રેરક સાચી સમજણનો જ સત્સંગ હંમેશાં થાય છે. ઓમ્પરિવાર એટલે કોણ ? અહીં જે ઓમ્પરિવાર શબ્દપ્રયોગ કરવામાં આવ્યો છે, તે તો માત્ર અમારા આધ્યાત્મિક પ્રેમીઓ-ભક્તોના સમૂહને સંબોધવા માટે માત્ર ઔપચારિક રીતે જ પ્રયોજવામાં આવ્યો છે. બાકી ઓમ્પરિવારની વ્યાખ્યા અમે ખૂબ જ વ્યાપક અર્થમાં કરીએ છીએ. ઓમ્ અ - ઉ અને અડધો મ્

એમ ત્રણ અક્ષરનો બનેલો છે. તે ત્રણે અક્ષરને એક રિધમમાં સાથે બોલીએ તો ઓમ્ધ્વનિ સંભળાય છે. આમ, ઓમ્ સ્વયંભૂ અને સાથે સાથે પરમાત્માનો પરમ્ બોધક છે. આ અ - ઉ અને મ્ વિના કોઈ પણ ભાષાને કે ભાષીની ચાલે નહીં. બધાય ને તેની જરૂર પડે જ. માત્ર મનુષ્ય એમ નહીં પશુ, પક્ષીને પણ તેના વિના ચાલે નહીં. આમ, સમગ્ર જીવજગતનો ઓમ્પરિવારમાં જ સમાવેશ થઈ જાય છે. આમ, ઓમ્પરિવાર એટલે વસુદૈવકુટુંબકમ્ની ભાવનાથી ઓતપ્રોત સર્વ જીવ-જગત એમ સમજવાનું છે. ઓમ્પરિવારને આમ વ્યાપક અર્થમાં સમજવાનો છે. તે કોઈ સંપ્રદાય કે વાડો નથી. સમગ્ર જીવ-જગતનો તેમાં સમાવેશ થાય છે, એમ સમજવાનું છે. સૌ તેથી જાણ્યે-અજાણ્યે ઓમ્ના જ ઉપાસક છે. અમારા ભક્તોનો જે સમૂહ છે, જેને ઓમ્પરિવારથી ઓળખવામાં આવે છે, તેમાં લૌકિકતાને ગૌણ ગણવામાં આવે છે, પરંતુ અલૌકિકતાને જ પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે. જેમકે ફલાણા સ્વામી શિષ્યના કાનમાં ફૂંક મારી બોલે કે કાન મેં કુ તુ મેરા ચેલા મેં તેરા ગુરુ. આ તો એક દૃષ્ટાંત આપ્યું. ઘણા સંપ્રદાયમાં ગુરુ પોતાના શિષ્યને દીક્ષા આપી કાનમાં મંત્ર બોલે છે. ગળામાં કંઠી-માળા પહેરાવે છે. આ બધી લૌકિક ક્રિયા છે. અમારી માન્યતા તો એવી છે કે ગુરુ-શિષ્યનો નાતો અલૌકિક છે. ગુરુ પોતાના શિષ્યના કલ્યાણ માટે પોતાના નિજાનંદને છોડી બહિર્મુખ થતા હોય છે. શીષ્ય પણ પોતાના ગુરુ માટે સર્વેનો ત્યાગ કરવા ખડે પગે તૈયાર હોય છે. આમ ગુરુ-શિષ્યનો નાતો પરસ્પર ત્યાગની અક્લપનિય ભાવનાના સૂક્ષ્મ પ્રેમરૂપી તાંતણે જોડાયેલો હોય છે. ત્યાં પછી લૌકિકતા નહીં પરંતુ અલૌકિકતા જ પ્રધાનપણે હોય, તે સ્વાભાવિક છે. ઓમ્પરિવારમાં આવાં કોઈ જ વિધિ-વિધાન કરવામાં આવતાં નથી. અમને જે ગુરુ માને છે અને જે નથી માનતા તે સૌની વચ્ચે જ જાહેરમાં જ ‘ઓમ્’ મંત્ર અને ‘ગાયત્રી’ મંત્ર આપીએ છીએ. જેની જેવી ક્ષમતા અને શ્રદ્ધા હોય તે પ્રમાણે તેને જપી-ભજને તે મુજબ આધ્યાત્મિકમાર્ગમાં આગળ વધશે. આમ ઓમ્પરિવાર એ નથી કોઈ ધાર્મિક વાડો કે નથી કોઈ સંપ્રદાય. એ તો વસુદૈવકુટુંબકમ્ની ઉમદા ભાવનાને વરેલો છે. તેમાં સર્વે જીવજગતનો સહજ રીતે જ સમાવેશ થઈ જાય છે.

આપણા દરેક કાર્યક્રમમાં આવી બધી સત્સંગની વાતો તમે સૌ વર્ષોથી સાંભળો છો. પરમાત્માની દયાથી અમે તમને સતત સંભળાવીએ છીએ. તેની પાછળ મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય એ રહેલો છે કે સૌ જીવનમાં વધુ સમય સંસારના વહેવાર-પ્રપંચમાં જ રચ્યા-પચ્યા રહેતા હોઈએ છીએ. આવા આત્મકલ્યાણ માટે પુરુષાર્થ કરવા પ્રેરતા અને પ્રોત્સાહિત કરતા કાર્યક્રમમાં તો ખૂબ જ ઓછો સમય રહેવાનું થાય છે, જેથી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવાના મુખ્ય ઉદ્દેશ્યનું વિસ્મરણ થયું હોય તો તે પાછું તાજું થાય અને તે માટેના જરૂરી પુરુષાર્થના આચરણમાં મંદતા આવી હોય તો પાછો વેગ મળે, તે માટે આવાં આયોજન કરવામાં આવે છે. પરમાત્માની કૃપાથી ઓમ્પરિવારમાં આપણે સૌ ભેળા થઈ આવો હૃદયસ્પર્શી ઉચ્ચતમ કોટીનો આધ્યાત્મિક સ્વાધ્યાય કરીએ છીએ. સ્વાધ્યાય એટલે શું ? સ્વાધ્યાય એટલે માત્ર ને માત્ર સ્વનો અર્થાત્ આત્માનો અધ્યાય કરવાનો. આત્મા સિવાય બીજા કોઈ પરનો નહીં, પરંતુ માત્ર આત્માને જાણવાનો-સમજવાનો-અનુભવવાનો અધ્યાય તે જ સાચો સ્વાધ્યાય કહેવાય. આવો સ્વાધ્યાય કરીએ તો જ આત્મકલ્યાણને પામી શકીએ.

આત્મકલ્યાણને પામી શકીએ, તે માટે આપણી ઋષિસંસ્કૃતિમાં ચાર આશ્રમોની વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવી છે, તે છે બ્રહ્મચર્ય, ગૃહસ્થ, વાનપ્રસ્થ અને સંન્યાસ આશ્રમ. આ ખૂબ જ સુંદર વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવી છે, જેથી મનુષ્ય તે મુજબ જીવી કલ્યાણને પામે, મનુષ્યજન્મ સાર્થક થાય. જેમકે એક પગથિયા ઉપરથી બીજા પગથિયા ઉપર જવું હોય. તો પહેલું પગથિયું છોડવું પડે તો જ બીજા પગથિયે જવાય. આમ, બીજું-ત્રીજું-ચોથું એક પછી એક પગથિયું છોડી ઉપરનું પગથિયે જતા જતા અંતે શિખરની ટોચે પહોંચાય. આશ્રમ વ્યવસ્થાનું પણ એવું છે. દરેક આશ્રમનો નિશ્ચિત અવધિ પૂરો થતા એક આશ્રમ છોડી બીજા આશ્રમમાં જવાનું. આમ, સમયના વહેણ સાથે છેલ્લે શેષજીવન સંન્યાસ આશ્રમમાં વિતાવી કલ્યાણપદને પામવાનું. આવા શુભઆશયથી આશ્રમ વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવેલી છે, જેથી જે-તે આશ્રમને અનુરૂપ જીવન જીવતા અંતે કલ્યાણપદને પ્રાપ્ત કરી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી શકાય.

પરમ્ કૃપાળુ ઓમ્પરમાત્માની અહૈતુકી કૃપાથી આજે મનુષ્યજન્મની સાર્થકતા માટેના જરૂરી કરવા પડતા પુરુષાર્થમાં અતિસહાયક ઉચ્ચ આધ્યાત્મિક સત્સંગની વાતો થઈ. પરમ્ કૃપાળુ ઓમ્પરમાત્માને પ્રાર્થના કરીએ કે સૌ ઉપર એવી કરુણા વરસાવો કે જેથી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરવા સૌ પ્રેરાય, જીવનપર્યંત તેને અનુરૂપ અખંડ પુરુષાર્થ થકી કલ્યાણપદને પામી મનુષ્યજન્મ સાર્થક કરી શકે એવી કૃપા વરસાવો.

સત્ય-ધર્મ ગુરુદેવની જય. સત્ય અને ધર્મ એ જ આપણા ગુરુદેવ અને એમની જય, તો જ આપણી જય.

ઓમ્ નમઃ પાર્વતી પતયે હર હર મહાદેવ હર.

સૌને જય નારાયણ - શુભ આશિષ

ઓમ્... ઓમ્... ઓમ્....

પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ
મહંતસ્વામી મહારાજ
(સ્વામીશ્રી કેશવજીવનદાસજી)

2013886

તા. ૧૦-૦૩-૨૦૨૦
ગઢડા

પ્રતિ,
પ.ભ. શ્રી સોમાભાઈ પટેલ,
જય સ્વામિનારાયણ.

પરમ પૂજ્ય મહંતસ્વામી મહારાજ પર લખેલ આપનું ભાવભીનું નિમંત્રણ મળ્યું છે. સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું છે કે, ૦૮/૦૩/૨૦૨૦ ના પરમ પવિત્ર દિવસે ૧૦૮ ગાયત્રી મારુતિ વિશ્વશાંતિ યજ્ઞ બ્રહ્મજન હિતાય તથા પર્યાવરણ શુદ્ધિના ઉમદા હેતુથી આપે મહાયજ્ઞનો શુભ પ્રસંગ યોજ્યો છે જે ખરેખર ખૂબ ઉમદા કાર્ય છે. યજ્ઞએ પરમાત્માનું સ્વરૂપ છે. યજ્ઞએ માનવીના જીવનને ઉદ્દર્ભમાર્ગ તરફ લઈ જતી શક્તિ છે, યજ્ઞએ ભારતીય વૈદિક સંસ્કૃતિનું જીવંત સ્મારક છે અને જીવનનો અમૂલ્ય લ્હાવો છે. ગુજરાત જેમનું સદેવ ઋણી છે એવા ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે અનેક અહિંસક યજ્ઞો કરાવીને ભારતીય વૈદિક સંસ્કૃતિની પરંપરાનો મહિમા વધાર્યો છે. એમના અખંડ ધારક સંત બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે એ જ પરંપરાનું વિશ્વમાં સંવર્ધન કર્યું છે અને ઓમ પરિવારના આધ્યાત્મિક વડા ગુરુદેવ શ્રી યોગીભિક્ષુજી પણ આજ શુભ કાર્ય કરી રહ્યા છે ત્યારે આ અભૂતપૂર્વ મહાયજ્ઞમાં અનેક ભાવિક યજ્ઞનારાયણને આહુતિ આપી જીવન ધન્ય બનાવશે. આપ સૌ દ્વારા આવા મહાન કાર્ય થતાં રહે, મહાયજ્ઞનો શુભ પ્રસંગ નિર્વિઘ્ને સંપન્ન થાય, અનેક લોકો આ કાર્ય દ્વારા પર્યાવરણ શુદ્ધિની પ્રેરણા લે અને ઓમ પરિવારના અધ્યાત્મિક ગુરુવર્ય શ્રી યોગીભિક્ષુજીનું સ્વાસ્થ્ય સારું અને નિરામય રહે એ માટે આજે પૂજામાં હરિકૃષ્ણ મહારાજના ચરણોમાં પ્રાર્થના કરી છે. રાજી રહેશો.

લિ. આજ્ઞાથી,
સાધુ શ્રુતિપ્રિયદાસના જય સ્વામિનારાયણ,

સાધુ કેશવજીવનદાસ (મહંતસ્વામી મહારાજ) ના આશીર્વાદ સહ ઘણાજ હેતુપૂર્વક જય શ્રી સ્વામિનારાયણ.

જુલાઈ- ૨૦૨૦

રુતમ્ભરા

૧૮

ओश्वर का बोधक (नाम) प्रणव/ओम् है ।

(समाधिपाद के षष्ठो का भाषातुवाद)

- (२४) क्लेश, कर्म, कर्मफल और वासना जिसमें नहीं है ऐसा पुरुषविशेष/चेतनविशेष ओश्वर है ।
- (२५) ओश्वर संपूर्ण सर्वज्ञ है ।
- (२६) ओश्वर पूर्वकाल के गुरुओं के भी गुरु है और कल की मर्यादा से (जन्म-मृत्यु से) पर है ।
- (२७) ओश्वर का नाम प्रणव/ओम् है ।
- (२८) अर्थ के चिन्तन सहित ओम् का जप करना ।
- (२९) चिन्तन सहित जप करने से अन्तरायों का अभाव और आत्मसाक्षात्कार होता है ।

● द्रष्टना उद्देशो

(१) सर्वव्यापक परम सूक्ष्म चेतन तत्त्व के जेनुं नाम प्रणव (ओम्-ॐ) छे तेनी प्रतीति ञहुजनसमाजने कराववानो प्रयत्न करवो. (२) 'योग'नो प्रचार, प्रसार अने संशोधन करवा प्रयत्न करवो. (३) समाजनुं नैतिक धोरण ठींचुं लाववा माटे साहित्य द्वारा आध्यात्मिक ज्ञाननो प्रचार अने प्रसार करवानो प्रयत्न करवो. (४) आ उपरांत 'ञहुजनहिताय-ञहुजनसुपाय'ने लगतां कार्या, जेवां के, केणवणी, तणीणी सारवार वगैरे करवा माटे प्रयत्न करवो.

● પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગભિક્ષુજી મહારાજશ્રી સાથેનાં પ્રેરક પ્રસંગો - સંસ્મરણો સંક્ષિપ્તમાં આવકાર્ય છે.

● “ઓમ્ પરિવાર”ની કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિઓ વિશેની માહિતી પણ સંક્ષિપ્તમાં આવકાર્ય છે.

નોંધ : જગ્યા-મર્યાદાને કારણે અન્ય કૃતિ-સામગ્રી સ્વીકારી શકાતી નથી.

- રુતમ્બરા સંપાદન સમિતિ

લવાજમદર :

ત્રિવાર્ષિક સભ્ય (ભારતમાં) ...	₹	૧૦૦-૦૦
આજીવન સભ્ય (ભારતમાં) ...	₹	૫૦૦-૦૦
ત્રિવાર્ષિક સભ્ય (પરદેશમાં) ...	\$	૫૦-૦૦
આજીવન સભ્ય (પરદેશમાં) ...	\$	૧૫૦-૦૦
છૂટક નકલની કિંમત ...	₹	૧૦-૦૦

લવાજમ મોકલવાનું કે રુતમ્બરાને લગતો પત્રવ્યવહાર કરવાનું સ્થળ :

ડૉ. સોમાભાઈ એ. પટેલ (ડૉ. સ.સ. ભિક્ષુ)
૩/બ, પલિયડનગર, દર્પણ સર્કલ પાસે,
સેન્ટ ઝેવિયર્સ હાઈસ્કૂલ રોડ,
નારણપુરા, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૩
☎ ૦૭૯ ૨૭૯૧૧૧૯૫

સૂચના :-

(૧) લવાજમ ચેક, ડ્રાફ્ટ અથવા મનીઓર્ડર દ્વારા “ઓમ્ ગુરુ પ્રેમસમર્પણધ્યાનભિક્ષુ પરિવાર ટ્રસ્ટ” ના નામે મોકલવું. સાથે આપનું પૂરું નામ, સરનામું શુદ્ધ અક્ષરોમાં લખી મોકલવાં.

(૨) જે સભ્યના રહેઠાણનું રુતમ્બરા અંક મોકલવાનું સ્થળ બદલાયું હોય તેમણે તેમના નવા રહેઠાણનું પૂરું સરનામું L.M. નંબર સાથે લખી મોકલવું, જેથી વ્યવસ્થાપકો દ્વારા અંક મોકલવામાં સરળતા રહે.

Web : www.yogabhikshu.org
E-mail : aumparivar@yahoo.com

Facebook : [yogabhikshu.aumparivar](https://www.facebook.com/yogabhikshu.aumparivar)
Playstore App. : [Guru Vatsalya](https://play.google.com/store/apps/details?id=com.yogabhikshu.aumparivar)

Registrar of News Papers of India
under Regd. No. 48770/90
L-5/131/QTY./34/90-91

આદ્ય સંસ્થાપક તથા આધ્યાત્મિક વડા
પ.પૂ. ગુરુદેવશ્રી યોગભિક્ષુજી

PRINTED & PUBLISHED BY :-
Dr. S. S. Bhikshu for

**AUMGURU PREMSAMARAPANDHYANBHIKSHU
PARIVAR TRUST**

(Reg. No. E/4416 Date 11-5-81)

From :- 3/B, Paliadnagar Society,
Naranpura, Ahmedabad-13
Printed at : Shardul Printing Press
Hon. Editor : Minish Patel
I.T.Exe. DIT (E)/80G(5) / 252 / 2008-09

૦૧